

Bojana Dinić, Jasmina Pekić, Jelena Matanović, Bojan Janičić

INFORMATOR ZA UPIS NA STUDIJE PSIHOLOGIJE

Bojana Dinić, Jasmina Pekić, Jelena Matanović i Bojan Janičić

INFORMATOR ZA UPIS NA STUDIJE PSIHLOGIJE

Novi Sad, 2020.

UNIVERZITET U NOVOM SADU
FILOZOFSKI FAKULTET NOVI SAD
21000 Novi Sad
Dr Zorana Đinđića 2
www.ff.uns.ac.rs

Za izdavača
Prof. dr Ivana Živančević Sekeruš

Bojana Dinić, Jasmina Pekić, Jelena Matanović i Bojan Janičić
INFORMATOR ZA UPIS NA STUDIJE PSIHOLOGIJE

Tehnička priprema i dizajn korica
Igor Lekić

ISBN
978-86-6065-579-2

Novi Sad, 2019.

Zabranjeno preštampavanje i fotokopiranje. Sva prava zadržavaju izdavač i autor.

SADRŽAJ

ŠTA MOGU DA SAZNAM IZ OVOG INFORMATORA?	7
PSIHOLOGIJA IZMEĐU MITA I ISTINE	7
GDE SVE PSIHOLOG MOŽE DA RADI?	12
KAKO IZ PRVE RUKE DA SAZNAM O STUDIJAMA PSIHOLOGIJE NA FILOZOFSKOM FAKULTETU U NOVOM SADU?	21
OD KONKURSA DO UPISA	24
Pripremna nastava	24
Kad izlazi konkurs i šta mi sve treba?	25
Kada je prijemni ispit?	26
Kako da znam gde treba da dođem?	26
Došao sam gde treba, šta sada?	27
Šta smem, a šta ne smem da radim tokom prijemnog ispita?	28
Kako i gde upisujem svoje odgovore?	28
Opšte uputstvo za rad	30
Koje testove ću raditi na prijemnom ispitu?	34
Test znanja iz psihologije	34
Test sposobnosti	35
Primeri zadataka u testovima sposobnosti	36
Test opšte informisanosti	39
Zašto je opšta informisanost važna za upis na studije?	42
Primeri pitanja u testovima opšte informisanosti	43
Da li moram da znam odgovore na sva pitanja?	53
Šta ako dođe do nekih problema, na primer... ..	54
Zaboravio sam identifikacioni dokument	54
Zakasnio sam	54
Ide mi se u toalet	55
Kako se boduju testovi?	55

Kada ću saznati rezultate prijemnog ispita?	56
Da li mogu da pogledam testove i proverim kako sam ih uradio?.....	56
Na samofinansiranju sam, ima li šanse da upadnem na budžet?	56
Ispod crte sam, ima li šanse da ipak upišem fakultet?.....	57

ŠTA MOGU DA SAZNAM IZ OVOG INFORMATORA?

Odabir fakulteta i buduće profesije je važna odluka svakog mladog čoveka. Upis na fakultet pored puno lepih stvari, podrazumeva i prijemni ispit koji je za kandidate posebno stresna situacija. Ideja ovog informatora je da ti pruži što više informacija i saveta kako bi olakšala ceo put od donošenja odluke u vezi s tim šta želiš da upišeš i čime da se baviš, preko polaganja prijemnog ispita, pa sve do upisa na fakultet. Svi želimo da postignuće na prijemnom ispitu zavisi samo od tvojih znanja i sposobnosti, i da nema veze sa time da li si uplašen, nervozan, anksiozan, nesiguran u to da li želiš da studiraš psihologiju i slično. Kada znaš šta sve možeš da očekuješ, anksioznost i drugi ometajući faktori u vezi s izborom buduće profesije i samim polaganjem prijemnog ispita mogu značajno biti smanjeni, te ne bi trebalo da ti smetaju na ovom putu.

PSIHOLOGIJA IZMEĐU MITA I ISTINE

Većina čitalaca ovih redova imala je dodira sa psihološkom naukom tokom perioda srednje škole. No, uz sve napore autora srednjoškolskih udžbenika da na sažet i razumljiv način prenesu bazična psihološka znanja, čak i učenici sa posebnim interesovanjima za psihologiju neretko imaju pogrešne predstave u vezi sa ovom naukom i načinom na koji se ona izučava tokom studija. Ovakva pojava nimalo ne začuđuje otuda što se naše procene temelje kako na *znanjima*, tako i na *uverenjima*. Naime, svako od nas poseduje određen repertoar znanja koja se usvajaju u procesu formalnog obrazovanja, odnosno neformalnim putem kroz raznolika lična interesovanja, ali i pored toga naše poimanje stvarnosti u značajnoj meri određuju i naša uverenja.

Za razliku od znanja koja su činjeničnog karaktera i sa stanovišta nauke su utemeljena ili istinita, uverenja su proizvod ličnih iskustava i intuicije i predstavljaju našu ličnu istinu. Iako je sasvim moguće da se uverenja, zahvaljujući dobrom zdravorazumskom rezonu pojedinca, manje ili više podudaraju sa naučnim stanovištima, ona najčešće u priličnoj meri odstupaju od naučnih istina. Ovakva vrsta uverenja vodi pogrešnim zaključcima koji se označavaju kao mitovi ili zabluda. Zbog toga je važno da na vreme osvestimo naša proizvoljna tumačenja fenomena koje je nauka odavno detaljno objasnila i pokušamo ih zameniti naučnim znanjima. U ovom segmentu pozabavićemo se uverenjima koje pojedinci (sa nedovoljno znanja o psihologiji) najčešće imaju u vezi sa psihologijom, otuda što bi odluku o upisivanju studija psihologije trebalo bazirati na činjenicama o psihologiji, umesto na ličnim uverenjima koja nas često vode tragom mitova i zabluda. Iako se iskustva ljudi, i na

osnovu njih nastala uverenja, teško mogu obuhvatiti u svojoj različitosti, kroz razgovore sa studentima različitih studijskih usmerenja Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, identifikovana su najtipičnija pogrešna uverenja o psihologiji koja su prethodila naučnim saznanjima stečenim tokom studija.

Mit broj 1: Studije psihologije su svojevrsna psihoterapija nad samim sobom

Jedan od prvih pojmova sa kojima ćete se upoznati na studijama psihologije je pojam introspekcije. U najkraćem, introspekcija je metod samoposmatranja koji podrazumeva posmatranje i opisivanje vlastitih psihičkih doživljaja ili, žargonski rečeno, bavljenje samim sobom, što je u periodu osnivanja psihologije kao samostalne nauke bio jedini metod izučavanja pojava i procesa svesti. Iako možemo reći da bolje upoznavanje sa oblašću psihologije istovremeno znači i bolje upoznavanje samoga sebe ili veću introspektivnost, to još uvek ne znači da smo zbog ove okolnosti u poziciji da tačno identifikujemo poteškoće u vlastitom psihičkom funkcionisanju, a još manje znači da smo u stanju da ih samostalno otklonimo. Doduše, mnogi ozbiljni psihoterapeuti su napisali priručnike za psihološku samopomoć u kojima se čitaocima daju saveti za prevazilaženje manje ozbiljnih emocionalnih problema (strah od javnog nastupa, stidljivost, upravljanje stresom itd.), što znači da psihologija ne otpisuje mogućnost samopomaganja. Međutim, literatura iz koje ćete tokom studija sticati saznanja o mentalnom zdravlju, psihoterapiji, psihološkom savetovanju i sl. nije napisana u formi priručnika, niti je polazna osnova u izučavanju ovih psiholoških disciplina lično iskustvo. Drugim rečima, studenti psihologije, kao i svi drugi, trebaju pomoć obučenog stručnjaka ili psihoterapeuta kako bi napravili željene promene u ličnosti - prevazišli neki trenutni problem, a naročito da bi otklonili psihičke tegobe.

Mit broj 2: Poznavanje psihologije omogućava nam da „skeniramo“ nečiju ličnost i lako „pročitamo“ njenu pravu prirodu

U svakodnevnom životu ljudi pokazuju izuzetno visok stepen zanimanja za opisivanje i razumevanje vlastite ličnosti i ličnosti drugih osoba. Ukoliko se obrati pažnja na govorni i pisani jezik podneblja u kome pojedinac živi, moguće je registrovati na hiljade reči koje se odnose upravo na opise ličnosti. Već ovaj podatak upućuje na zaključak da je ličnost krajnje složen fenomen, a takav status joj dodeljuje i psihološka nauka. Naime, na studijama psihologije ličnost se proučava iz okvira velikog broja klasičnih i savremenih teorija, a temeljno se pristupa i izučavanju različitih načina njene procene. Psiholog se u proceni ličnosti služi intervjuom ili razgovorom sa osobom koju procenjuje, ali se mnogo objektivniji uvid o prirodi nečije ličnosti dobija primenom

upitnika ličnosti koji sadrže prilično velik broj stavki ili tvrdnji za koje se utvrđuje u kojoj meri svaka od njih opisuje pojedinca koji popunjava dati upitnik. Drugim rečima, „skeniranje“ i „čitavanje“ ličnosti zahteva vreme i studiozno bavljenje procenjivanom osobom, što je neizvodljivo u uslovima svakodnevne komunikacije. Osim toga, ne treba zaboraviti da su i psiholozi samo ljudi koji nisu uvek u stanju ekspertske pripravnosti u komunikaciji sa drugima. Dakle, ne očekujte da ćete kao psiholozi moći da opišete nečiju ličnost na osnovu neformalnog ćaskanja u društvu, toga kako neko sedi, kakva mu je neverbalna komunikacija, rukopis i sl.

Mit broj 3: Zbog posedovanja relevantnih znanja, psiholozi uvek dobro kontrolišu vlastite emocije

Još od najranijeg doba pojedinac je u procesu socijalizacije stavljen pred zahtev usvajanja društveno prihvatljivih oblika ispoljavanja emocija, pri čemu se posebna pažnja usmerava na smanjenje intenziteta ispoljavanja negativnih emocija, u prvom redu besa. No, i pored toga, mnogi odrasli pojedinci imaju poteškoća u domenu kontrole emocija, zbog čega od strane okruženja bivaju procenjeni kao neuravnoteženi, nepredvidivi, nezreli i sl.

Iako je tačno da psiholozi detaljno izučavaju emocije i načine njihove regulacije, isto tako je tačno i to da se i oni mogu naći u kategoriji osoba koje lako padaju u nemilost emocija. Naime, ono što u najvećoj meri određuje jačinu i način emocionalnog doživljavanja i reagovanja jeste temperament osobe koji predstavlja sklop urođenih predispozicija. To, nadalje, znači da se temperament relativno teško menja pod uticajem sredine, odnosno da bolja informisanost o emocijama i mogućim načinima njihove kontrole teško obuzdava nečiju plahovitu narav.

Psiholozi su, sasvim izvesno, emocionalno pismeniji od opšte populacije, što znači da bolje „čitaju“ vlastite i tuđe emocije i u stanju su da razumeju da nisu situacije same po sebi uzroci burnih emocija, već način na koji osoba vidi i doživljava date situacije. No, da bi u svakoj situaciji povišenog emocionalnog naboja nastupali pribrano (a ne po inerciji „nezgodnog“ temperamenta), psiholozi bi trebalo da pokažu spremnost za doslednu primenu svih elemenata svoje emocionalne pismenosti, što nije uvek moguće. Valja napomenuti da to ne umanjuje efikasnost rada psihologa. Isto kako doktor koji puši može tačno da dijagnostikuje bolest i da nas uspešno savetuje u vezi s tim kako da vodimo zdrav život, tako i psiholog koji je temperamentniji može biti uspešan u svom poslu.

Mit broj 4: Studiranjem psihologije postaje se psihoterapeut

Iako se na studijama psihologije, posebno na modulu kliničke psihologije, značajna pažnja posvećuje proučavanju različitih psihoterapijskih pravaca ili modaliteta koji, svaki iz svog ugla, objašnjavaju specifične metode pružanja psihološke pomoći, završene (osnovne i master) studije psihologije ne obezbeđuju vam dovoljno znanja i kompetencija za bavljenje psihoterapijom. Nakon završenih (master) studija postajete (samo) diplomirani psiholog master, što vam otvara mogućnost za dalje obrazovanje u oblasti psihoterapije, što važi i za stručnjake koji dolaze iz drugih profesija. Da bi psiholog postao psihoterapeut neophodno je da završi akreditovani trening koji traje nekoliko godina, a u okviru kojeg je potrebno ovladati teorijskim znanjima iz oblasti odabranog psihoterapijskog modaliteta, ići na ličnu psihoterapiju, te provesti određen broj sati u radu sa klijentima pod nadzorom iskusnog psihoterapeuta-supervizora. Otuda se kaže da svaki psihoterapeut ima dve profesije – psiholog i psihoterapeut, psihijatar i psihoterapeut, pedagog i psihoterapeut itd. Dakle, od psihologa do psihoterapeuta put je prilično dugačak.

Mit broj 5: Na studijama psihologije usvajaju se samo znanja koja su primenljiva u psihološkoj praksi

Moglo bi se reći da studiranje psihologije podrazumeva svojevrsan „misaoni hod“ od opšteg ga specifičnijem, što znači da se studenti najpre susreću sa bazičnim psihološkim znanjima na koja se kasnije nadovezuju znanja koja imaju više praktičan značaj. Studenti neretko izveštavaju da predmeti koji se izučavaju na početku studija nisu iz oblasti koja ih je opredelila za studiranje psihologije, odnosno iz oblasti koja im se kao srednjoškolcima učinila najzanimljivijom. Tokom prvih godina studija proučavaju se bazične ili teorijske psihološke discipline (opšta psihologija, razvojna psihologija, biološka psihologija, socijalna psihologija), a kako se fokus studiranja postepeno bude sužavao na konkretne oblasti psihologije po kojima su kreirani moduli ili usmerenja, težište će se premeštati na primenjene discipline (klinička psihologija, psihologija rada i organizacije, pedagoška psihologija).

Osim toga, psihologija je empirijska nauka koja do novih saznanja dolazi kroz istraživanja psiholoških fenomena na različitim kategorijama ispitanika, zbog čega je važno da psiholog dobro poznaje i oblasti statistike i metodologije naučnih istraživanja. Ukoliko si mislio da ćeš upisivanjem psihologije pobeći od matematike, statistike, biologije, znaj da ćeš ih imati u okviru bazičnih znanja o psihologiji, i ona će prožimati i predmete iz primenjenih disciplina, a svakako će ti biti neophodna za praćenje novih saznanja u oblasti kojom se budeš bavio.

Drugim rečima, oblasti psihologije koje ovu nauku najbolje „reklamiraju“ i koje pojedince pridobijaju još u periodu srednje škole najčešće imaju primenjeni karakter i zbog toga se neretko od strane studenata očekuje najveća zasićenost nastavnog plana i programa upravo znanjima iz ovih oblasti. Zato je potrebno na početku studija pokazati visok nivo istrajnosti i strpljenja u ovladavanju fundamentalnim, opštijim znanjima koja studente pripremaju za oblasti u kojima je naglasak stavljen na praktičnu primenu stečenih znanja.

Mit broj 6: Psihologija nam daje „odrešene ruke“ za sprovođenje različitih eksperimenata

Na osnovu iskustva u radu sa polaznicima pripreme nastave za studije psihologije moguće je izvesti zaključak da gotovo svi polaznici najbolje pamte eksperiment Votsona i Rajnerove u kome je kod malog Alberta izgrađena uslovna reakcija straha od belog pacova. Ono što je doprinelo čvrstoj ukorenjenosti informacija o ovom eksperimentu u dugoročnoj memoriji polaznika je svakako njegova kontroverznost koja malo koga ostavlja ravnodušnim. Dešava se i to da budući studenti psihologije znaju za još neke psihološke eksperimente (često zahvaljujući filmu) koji su načinom sprovođenja i dobijenim rezultatima ostavili snažan emocionalni utisak koji može ići i do potpunog skandalizovanja (primera radi film „Eksperiment“ zasnovan je na kontroverznom Stendfordskom zatvorskom eksperimentu, film „Paklena pomorandža“ koristi saznanja eksperimenata iz psihologije učenja itd.).

Iako je tačno da se psihologija kao mlada nauka oslanjala na eksperimente koji su ljudsku ličnost bez mnogo dvoumljenja prinosili na oltar nauke, savremena psihologija strogo vodi računa o tome da tretman ispitanika u istraživanjima ne bude škodljiv i etički problematičan na bilo koji način. Otuda je već duži niz godina postala ustaljena praksa da se pre sprovođenja psiholoških istraživanja, posebno onih koja se bave osetljivim temama ili ranjivim kategorijama ispitanika, traži saglasnost Etičke komisije koja ocenjuje etičku primerenost priloženog nacrtat datog istraživanja. Drugim rečima, pristupanje psihološkim istraživanjima po principu „odrešenih ruku“ odavno je postalo stvar prošlosti.

Mit broj 7: Psihologija uvek nudi jednoznačne odgovore o problemima koje izučava

Iako je nastala iz filozofije, ili bolje rečeno upravo iz tog razloga, psihologija je od samog svog nastanka nastojala da bude empirijska nauka. Drugim rečima, u stremljenjima da raskrsti sa filozofskim sistemima i metafizičkim načinom rezonovanja, psihologija je „fenomene duše“ rasvetljavala kroz opažanje koje se temelji na iskustvu. I u daljem toku razvoja, psihologija je težila što većem stepenu objektivnosti, odnosno dolaženju do saznanja na način koji će obezbediti potvrdu tih saznanja od strane više istraživača. No, i pored toga, gotovo da nema oblasti psihologije u kojoj ne postoje pitanja na koje empirija ne može da ponudi jednoznačan odgovor. Vrlo često ćete u psihološkoj literaturi nailaziti na neusaglašene, pa čak i uzajamno suprotstavljene rezultate empirijskih studija koji sugerišu oprečne zaključke o jednom istom fenomenu. Razlog tome, pre svega, treba tražiti u kompleksnoj prirodi predmeta bavljenja psihologije. Način na koji funkcioniše ljudski um ne može se posmatrati direktno, na način na koji se, recimo, posmatra rad motora. Upravo zbog toga psihologija do većine svojih saznanja dolazi indirektnim merenjem, što znači da psihološke fenomene ispituje posredstvom doživljaja i iskustava ljudi. Ako ovome pridružimo i podatak da su psihološki fenomeni, osim toga što su nepodložni direktnom merenju, određeni i velikim brojem činilaca, postaje prilično jasno zašto se psihološka znanja ne mogu urediti kao aksiomatski sistemi, te zašto se na ista istraživačka pitanja ponekad dobijaju različiti odgovori.

GDE SVE PSIHOLOG MOŽE DA RADI?

Psiholog može da obavlja različite poslove na različitim radnim pozicijama. Verovatno je prvi psiholog kojeg ste upoznali – psiholog u vrtiću, ali ga se verovatno i ne sećate pošto ste bili mali. Sledećeg psihologa kojeg ste upoznali je psiholog u osnovnoj školi, a potom i u srednjoj školi, i, ukoliko je neko polagao za vozačku dozvolu, morao je da prođe i procenu psihologa. Iako možda niste imali direktnog kontakta sa psihologima, oni su svakako bili prisutni na neki način u vašim životima, te ste sigurno čitali njihove knjige, naišli na njihove blogove, slušali njihova predavanja itd. Naime, svo znanje koje imamo o ljudskoj psihi i ponašanju dolazi najviše od psihologa, te ti oni mogu razrešiti brojne dileme koje imaš, npr. zašto se osećaš potišteno, kako da pokažeš svoja osećanja osobi koja ti se sviđa, pa i kako da doneseš odluku u vezi s tim čime bi voleo da se baviš u životu i šta da upišeš.

Na sledećim stranicama ćemo opisati neke od najčešćih područja rada psihologa, a to su obrazovanje, zdravstvena i socijalna zaštita, psihoterapija i savetovanje, organizacioni sektor i nauka. U skladu sa ovim osnovnim oblastima su organizovani moduli na višim godinama studija psihologije na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. Valja napomenuti da rad u jednoj oblasti ne isključuje stečena znanja iz drugih oblasti psihologije. Nijedno radno mesto psihologa nije isključivo vezano za edukaciju iz jedne oblasti psihologije, već predstavlja spoj bazičnih znanja o svim oblastima psihologije, a potom specifična, napredna i primenjena znanja iz područja konkretne oblasti rada. Drugim rečima, stečena znanja u okviru kliničke psihologije koja pripada polju zdravstvene i socijalne zaštite mogu pomoći radu psihologa u organizacionom sektoru, stečena statistička znanja mogu pomoći psihologu u marketingu i slično. Takođe, ovde će biti dat samo mali deo opisa onoga što psiholog radi u svakom području, čisto da steknete sliku o tome, ali treba imati na umu da su zahtevi i izazovi posla psihologa na bilo kojoj radnoj poziciji mnogi i složeniji.

Obrazovanje

U okviru obrazovanja, psiholog može da radi u svim institucijama koje se time bave na različitim nivoima obrazovanja, kao što su predškolske ustanove (vrtići i obdaništa), osnovne i srednje škole različitih profila, više škole i fakulteti. Uvreženo je pogrešno mišljenje u našem društvu da kod školskog psihologa ideš samo kada nešto zabrljaš ili po kazni. U stvari, psiholog je tu da prepozna individualne potrebe učenika, te učenicima pruža pomoć i savetovanje u prevazilaženju različitih poteškoća (u učenju, u prilagođavanju na školu, u nepoželjnim navikama itd.), podstiče psihofizički razvoj i razvoj potencijala učenika. Možda je najvažnija uloga psihologa u ovoj oblasti stvaranje prijatne atmosfere među decom i učenicima, te tolerantnog okruženja u kojem će se uvažavati različitosti i negovati drugarstvo. Pored toga, psiholog saraduje sa roditeljima i nastavnicima, te udruženim snagama pomaže u prevazilaženju poteškoća kod đaka i ostvarivanju njihovih potencijala. Takođe, psiholog pomaže nastavnicima u unapređenju procesa nastave.

U osnovnim školama psiholog radi kao stručni saradnik (školski psiholog). Pored navedenog, on vrši procenu zrelosti đaka za polazak u školu, radi psihološko savetovanje sa učenicima i roditeljima, te se stara o tome kako su učenici sa posebnim potrebama uključeni i prilagođeni na školski život, kao i da li su omogućeni uslovi za ispoljavanje nečijeg talenta ili darovitosti. U srednjim školama psiholog može imati

dvostruku ulogu stručnog saradnika i ulogu nastavnika na psihološkom predmetu. Školski psiholozi se angažuju i u oblasti profesionalne orijentacije učenika završnih razreda, tako što im ukazuju na područja znanja (i budućeg profesionalnog rada) koja su u najvećoj meri saobražena njihovim sklonostima i interesovanjima.

Na višim školama i fakultetima, psiholozi rade kao nastavnici, te edukuju studente o oblasti psihologije koja predstavlja njihovo polje stručnosti tj. ekspertize. I u okviru ovih institucija psiholozi imaju dvostruku ulogu, te se s jedne strane bave nastavom i edukacijom, a s druge strane naučno-istraživačkim radom. Jedna od važnih uloga nastavnika je da kod svojih učenika i studenata pospešuju kritičko mišljenje i kulturu dijaloga, tj. uvažavanje sagovornika i argumentovanu diskusiju.

Šta o svom poslu kažu naši diplomci koji rade u ovoj oblasti?

Maja Cvejić je završila psihologiju i radila je i kao profesor psihologije u Medicinskoj školi i kao školski psiholog u stručnoj službi osnovne škole „Žarko Zrenjanin“ u Novom Sadu, a trenutno radi u privatnom vrtiću. Maja kaže da posao školskog psihologa obuhvata različite stvari, kao što su prepoznavanje razvojnih i individualnih potreba učenika, te pomoć u učenju i drugim poteškoćama; organizovanje programa prevencije nepoželjnih oblika ponašanja i pružanja podrške razvoju kreativnosti, samopouzdanja i samopoštovanja učenika; pružanje smernica u donošenju odluke za dalje školovanje i buduće zanimanje. Kako je radila i kao nastavnik, Maja ističe da, pored toga što nastavnik prenosi znanje, on treba da predstavlja uzor i motivator koji svojom celokupnom ličnošću utiče na formiranje učenika.

Dragica Simić je završila master studije psihologije (modul Razvojno-pedagoške psihologije) i radi u osnovnoj školi „Mića Stanojlović“ u Koceljevi. O svom poslu Dragica kaže da sadrži i dobre i loše strane, uostalom, kao i svaki posao. „Ovaj posao zahteva i vođenje neophodne dokumentacije, što predstavlja manje privlačan posao u odnosu na primenu psiholoških znanja i kompetencija u radu sa učenicima, nastavnicima i roditeljima. Međutim, ono što bih mogla da izdvojim kao naročito zadovoljstvo u ovom poslu jesu različiti oblici rada s decom, odnosno učenicima, a vidljivi pomoci u ovom domenu najbolji su pokazatelj radne efikasnosti školskog psihologa“, kaže Dragica.

U okviru zdravstvene i socijalne zaštite, psiholog može da radi u domovima zdravlja, bolnicama, kliničkim centrima i različitim institutima za negu zdravlja, u centrima za socijalni rad, zatvorima i popravnim domovima, domovima za resocijalizaciju, domovima za stare (gerontološkim centrima), domovima za nezbrinutu decu, ustanovama za brigu o samohranim majkama i njihovoj deci (tzv. sigurnim kućama), ustanovama za lica sa teškoćama u razvoju i posebnim potrebama, prihvatilištima za beskućnike, trenutnim prihvatilištima (npr. usled neke prirodne katastrofe ili izbeglištva) i sličnim ustanovama.

Klinički psiholozi se bave pojedincima s određenim poteškoćama, kao što su problemi prilagođavanja, problemi u ponašanju, depresija i slično. Na ovim poslovima psiholozi vrše procenu funkcionisanja osobe (procenu osobina ličnosti, psihopatoloških crta, kognitivnog funkcionisanja i sl.) za različite ciljeve. Klinički psiholozi su zdravstveni saradnici koji pomažu psihijatrima u donošenju odluke o dijagnozi mentalnih poremećaja, određivanju najboljeg terapijskog rešenja, odluku o smeštaju osobe u neku instituciju i sl. Potom, klinički psiholozi mogu da se bave psihoterapijom i savetovanjem, te pomažu u prilagođavanju pacijenata na nove životne okolnosti i slično.

Šta o svom poslu kažu naši diplomci koji rade u ovoj oblasti?

Sonja Dickov je završila psihologiju pa specijalizaciju iz medicinske psihologije i radi kao klinički psiholog u Kliničkom centru Vojvodine. Radila je na Klinici za ORL, a sada je na Klinici za psihijatriju, pri čemu je savetnik na različitim klinikama ovog centra. O svom poslu Sonja kaže: „Posao koji obavljam svodi se na upoznavanje čoveka u bolesti, putem testova i intervjuja. Ovakvi zaključci bezvredni su ukoliko se ne pomogne u stvaranju tretmana za pomoć pacijentu i podrške na putu ka kvalitetnijem i dostojanstvenom životu. Klinički psiholog vrši psihološku procenu, podržava i rehabilituje osobe koje pate od psihijatrijskih poremećaja, ali i upoznaje pacijente sa tokom bolesti i načinima lečenja, i priprema decu i odrasle kojima predstoji značajna hirurška intervencija. Posao psihologa u bolnici nije samo posao – on je i poziv! Poziv za mene znači i lični psihološki razvoj. Rad u bolnici zahteva veru psihologa da će čoveku putem lečenja biti bolje, ali uz poštovanje tuđe patnje kroz bolest, što nam razvija lično strpljenje.“

dr Nada Padejski Šekerović je završila doktorske studije psihologije i radi u „Sigurnoj kući“ (prihvatilište za žene i decu ugrožene porodičnim nasiljem). Osnovni poslovi u ovoj instituciji odnose se na procenu posledica po mentalno zdravlje do kojih je dovela izloženost nasilju, pružanje psihološke podrške u cilju prevazilaženja posledica i pomoć pri organizovanju svih aspekata života žena i dece u procesu izlaska iz nasilja. O svom poslu Nada kaže: „Ovo radno mesto nosi visok rizik od profesionalnog sagorevanja zato što se psiholog bavi traumatskim iskustvima korisnika koji ujedno žive na radnom mestu psihologa, te je teže održati distancu. Ipak, ono što me posebno ispunjava je prilika da pomognem nekome, a pored toga i sama dinamičnost posla koja podrazumeva svakodnevni direktan rad s ljudima. Istakla bih da su znanje, koje se mora stalno unapređivati, i profesionalni odnos prema poslu čuvari mentalnog zdravlja, jasnog identiteta i ugleda psihologa kao pomagača.“

Psihoterapija i savetovanje

U okviru psihoterapije i savetovanja, psiholog može da radi u različitim institucijama i ustanovama, kao što su različita savetovališta - za mlade, za studente, za brak i porodicu, za osobe s bolestima zavisnosti i slično. Psiholog koji je psihoterapeut usmeren je na pomoć klijentima u spoznaji sebe i svojih potencijala, u razrešavanju različitih problema (životne krize, emocionalni problemi, problemi u komunikaciji, s besom...), te unapređenju klijentovog mentalnog zdravlja, kvaliteta života i postizanju blagostanja. Često posao kliničkog psihologa upravo obuhvata i psihoterapijski ili savetodavni rad, a savetovanje zaposlenih je takođe česta praksa i poslovnih psihologa angažovanih u firmama.

Šta o svom poslu kažu naši diplomci koji rade u ovoj oblasti?

Dragana Simić je završila master studije psihologije i trenutno radi u psihološkom savetovalištu „Psychogenesis“ u Novom Sadu. Paralelno sa studiranjem je završila edukaciju iz psihoterapijskog pravca - transakcione analize, a kasnije i iz drugih pravaca, te je pohađala brojne edukacije u kontekstu rada sa ljudima koji su proživeli različita iskustva kriznih ili traumatskih događaja i gubitaka, i ima u planu da se i dalje edukuje iz ove oblasti. O svom poslu Dragana kaže: „Kada sam odlučila da napišem psihologiju, znala sam da želim da se bavim različitim iskustvima drugih, da budem savetnik i terapeut i uporedo sa fakultetom, upisala sam i edukaciju iz Transakcione analize. Za svoj posao mogla bih reći da je to prostor gde mogu da

izrazim svoju profesionalnost, ali i svoju kreativnost i originalnost, jer svaka priča je priča za sebe. Sa svakim novim klijentom i ja rastem, a mi zajedno širimo horizonte i iz svake bitke izlazimo zajedno jači!”

Mila Mitrović Radovanović je doktorantkinja i zaposlena je u Centru za razvoj potencijala dece i mladih „Play”. Završila je edukacije iz različitih psihoterapijskih pravaca, poput sistemske porodične terapije i transakcione analize, i mnoge edukacije za rad s decom. O svom poslu Mila kaže: Moje profesionalno angažovanje u najvećoj meri usmereno je na rad sa decom i porodicama. Rad sa decom, zahteva i dodatne veštine jer se u najvećoj meri terapijski efekat sa njima postiže kroz igru, pokret i crtež. Iako se većim delom moj rad odnosi na psihološku procenu i terapiju, smatram da je izuzetno važno raditi i na prevenciji i unapređenju mentalnog zdravlja dece i porodica. Upravo zbog toga sam u okviru doktorske disertacije izabrala temu iz oblasti psihološke pripreme za roditeljstvo, jer najbolje vreme za prevenciju je onda kada se porodica stvara. Kroz različite tribine, predavanja, radionice i gostovanja u medijima nastojim da poruka o važnosti prevencije stigne do što većeg broja ljudi. Svoju profesiju vidim kao životni put, koji stalno treba negovati i osvežavati novim saznanjima. U isto vreme rad sa svakom novom porodicom bogati nas novim iskustvima, inspiriše da tragamo za novim pristupom, profesionalnim idejama. Zbog toga je svaki radni dan novo nadahnuće i prilika za nova pitanja, dileme, ideje, odgovore i rešenja koja kao rezultat daju profesionalni razvoj.”

Organizacijski sektor

U okviru organizacijskog sektora, psiholog može da radi u svim firmama i organizacijama, nevezano za to šta je njihova delatnost. To mogu biti firme i kompanije koje se bave proizvodnjom različitih proizvoda (npr. odeće, hrane i pića, automobila, kablova...), te koje se bave pružanjem različitih usluga kao što su npr. podrška informacionih tehnologija (IT podrška), marketinška podrška i slično. Psiholozi u ovoj oblasti mogu da rade u marketinškim agencijama koje se bave ispitivanjem javnog mnjenja, tržišta i slično. Takođe, to mogu biti i Nacionalne službe za zapošljavanje.

U ovoj oblasti psiholozi su najčešće angažovani u sektoru ljudskih resursa (Human Resources – HR) u kojem se bave selekcijom kandidata za određene radne pozicije, tj. staraju se o tome da se najbolji kandidati za posao prime, te da se zaposleni rasporede na radna mesta koja će im omogućiti da ispolje svoj potencijal i veštine. Pored toga, staraju se o organizacijskoj kulturi firme, da postoji sklad između vrednosti

organizacije i zaposlenih, te se staraju o profesionalnom razvoju zaposlenih i vođenju njihove karijere (npr. osmišljavanje programa edukacije zaposlenih u vezi sa usvajanjem potrebnih veština). U oblasti marketinga, psiholozi su najčešće angažovani u sektoru koji se bavi ispitivanjem tržišta, te se bave osmišljavanjem adekvatne marketinške strategije u promociji proizvoda i usluga i brinu se o usklađenosti potreba korisnika proizvoda i usluga i ponude istih.

Šta o svom poslu kažu naši diplomci koji rade u ovoj oblasti?

Marija Cmilianović je završila master studije psihologije (modul Opšte psihologije) i trenutno radi u Erste banci, u sektoru ljudskih resursa (Human Resources – HR). Bavi se obezbeđivanjem adekvatne kompenzacije za rad zaposlenih kao i analizom njihovog učinka. O svom poslu Marija kaže: „Posao koji radim je izazovan jer podrazumeva analiziranje podataka u cilju razumevanja šta to kompanija treba da obezbedi zaposlenima da bi bili motivisani i produktivni. Kompenzacije i beneficije su za mene najinteresantniji deo ljudskih resursa jer je podjednako važno biti vešt sa brojevima kao i sa ljudima.”

Karlo Bem je završio master studije psihologije (modul Industrijske/organizacijske psihologije) i trenutno radi u kompaniji „Symphony”. U toku studija se uključio u HR vode u vidu praksi i volontiranja, pa se po završetku studija zaposlio u istoj oblasti. U okviru HR-a je prošao veliki deo oblasti, sa fokusom na proces selekcije, a potom i razvoj zaposlenih. Najveći deo dosadašnje karijere je proveo u IT industriji.

Ina Poljak je završila master studije psihologije i odmah potom krenula da radi kao vojni psiholog. Nakon toga neko vreme radi u HR i marketing agencijama, da bi kasnije započela preduzetničku (frilens) karijeru koja prerasta u osnivanje sopstvene agencije koja se bavi komunikacijom i kreiranjem sadržaja (modernim jezikom rečeno - content marketing). Nema kancelariju nigde i ima je svuda, a u slobodno vreme uređuje sajt www.psihoverzum.com kojim je htela da psihologiju približi javnosti ljudima koji se njom ne bave profesionalno. Danas se najviše bavi bihejvioralnim marketingom (spoj psihologije i marketinga koji u fokusu ima kupca i njegove karakteristike) i nije baš sigurna u kojoj državi živi.

Mr Olivera Vuković je završila magistarske studije psihologije i zaposlena je u Nacionalnoj službi za zapošljavanje na poziciji savetnika za planiranje karijere. Rad u ovakvom okruženju omogućuje psihologu više aktivnosti, kao što su individualni savetodavni rad sa nezaposlenim osobama, učenicima, studentima i drugim osobama koje u nekom trenutku donose karijernu odluku, vezanu za obrazovni ili profesionalni put; treninzi za nezaposlene osobe u cilju poboljšanja samoefikasnosti i motivacije pri traženju zaposlenja; i selekcija kandidata za posao prema zahtevu poslodavaca.

U okviru naučne delatnosti psiholozi, kao i drugi naučni radnici, rade na institutima za različita naučna istraživanja i mogu biti angažovani kao saradnici na nacionalnim i međunarodnim projektima. Već smo spomenuli da se nastavnici i saradnici koji rade u okviru višeg i visokog obrazovanja bave i istraživačkom delatnošću, pored edukacije. Uloga psihologa u nauci je da ispituje različite psihološke fenomene u skladu sa poljem ekspertize, te da doprinosi aktuelnom naučnom saznanju. Cilj ovih aktivnosti je da se bolje upoznaju psihološki procesi i fenomeni, te da se najnovija saznanja primene u praksi, kako bi se njihovi efekti unapredili.

Šta o svom poslu kažu naši diplomci koji rade u ovoj oblasti?

Prof. dr Tamara Jovanović je završila doktorske studije psihologije na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu i odbranila prvi doktorat iz psihologije turizma na Univerzitetu u Novom Sadu. Tamara radi na Prirodno-matematičkom fakultetu (PMF) u Novom Sadu kao vanredni profesor i predaje psihološke predmete budućim nastavnicima prirodnih nauka, turizmolozima i optometristima. Pored nastave, bavi se i naučno-istraživačkim radom i njena naučna interesovanja su dvojaka, te usmerena na metodiku nastave, tj. poučavanje psiholoških aspekata nastave prirodnih nauka, kao i ispitivanje ponašanja turista. O svom poslu Tamara kaže: „Rad na fakultetu gde ste jedini psiholog predstavlja veliki izazov naročito ako je taj fakultet iz oblasti egzaktnih prirodnih nauka, a psihologija se često doživljava kao jedna apstraktna disciplina koja se dosta oslanja na intuiciju. Naravno, u pitanju je predrasuda jer su psiholozi odlično obrazovani da osmišljavaju istraživanja, obrađuju podatke i interpretiraju rezultate odnosno da izvedu adekvatne zaključke na osnovu pažljivo sprovedenih istraživanja, što je sastavni deo svakog posla naučnika. Mene je upravo taj deo posla privukao da upišem i završim psihologiju i odaberem rad na fakultetu. Takođe, rad na PMF-u mi pruža šansu da svakodnevno upoznajem "prirodnjake" sa značajem psihologije kao nauke i da psihološka znanja i teorije primenim u drugoj naučnoj oblasti kao što je turizmologija.“

Dr Željka Nikolašević je završila doktorske studije psihologije i najpre je radila kao istraživač-saradnik na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. Željka je angažovana u Centru za bihejvioralnu genetiku na istom fakultetu i odbranila je prvi doktorat u Srbiji iz oblasti bihejvioralne genetike. Uporedo sa istraživačkim radom volontirala je na Klinici za neurologiju, Kliničkog centra Vojvodine, kako bi svoje teorijsko znanje

upotpunila praktičnim, učeći o neuropsihologiji kroz posao kliničkog neuropsihologa. Nakon toga je počela da radi kao asistent s doktoratom na Medicinskom fakultetu na kojem predaje predmete iz oblasti kognitivne psihologije, uključujući i oblast kojom se bavila tokom volontiranja. O svom poslu Željka kaže: „Smatram da sam zaista imala privilegiju da radeći, prvo kao istraživač, zatim kao praktičar, a sada kao i predavač koji edukuje mlade ljude, zadovoljim sve svoje profesionalne interese i motive. Nauka je prilika za svakog da neguje svoj kritički duh i radoznalost, predavački poziv obaveza da neprestano učite i razvijate se, a praksa uvek šansa da naučeno i istraženo verifikujete i unapredite. Jedno bez drugog ne ide. Napor i trud su nešto što predstavlja ulaznicu za bilo koju vrstu uspeha i putokaz koji svaki mladi čovek u svom profesionalnom razvoju treba da sledi.”

Selka Sadiković je doktorantkinja i zaposlena je kao istraživač-saradnik na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu i angažovana u Centru za bihejvioralnu genetiku na istom fakultetu. Posao istraživača podrazumeva osmišljavanje psiholoških istraživanja, pisanje istraživačkih projekata, prikupljanje i statističku analizu prikupljenih podataka, i pisanje naučnih saopštenja za konferencije ili radova za domaće i međunarodne časopise. Njen drugi poziv jeste omladinski rad, i veliku sreću donosi joj direktan rad sa mladima, od izgradnje socijalnih veština, do kreativnog tutorstva budućih kolega i koleginica. O svom poslu, Selka kaže: „Naučni rad je jedna pustolovina koja nikada ne prestaje, a biti naučnica nije samo zanimanje, već način života. Srećna sam da mogu u svom poslu da kombinujem nauku i praksu”.

Milica Popović je doktorantkinja i zaposlena je kao istraživač-saradnik na Filozofskom fakultetu u Beogradu i angažovana je Laboratoriji za eksperimentalnu psihologiju na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. O svom poslu Milica kaže: „Baviti se naukom u psihologiji nije nimalo lak posao. On zahteva veliku dozu mudrosti, znanja i kreativnosti. Mnogi bi rekli da je to tako u svim naučnim disciplinama, ali nije. Predmet istraživanja u psihologiji ne možemo izmeriti lenjirom ili vagonom, zato nam je potrebno izuzetno metodološko znanje da bismo ga učinili merljivim. Na putu ka osmišljavanju istraživanja, potrebno je angažovati sve svoje potencijale i zato smatram da je bavljenje naukom u psihologiji jedan pravi 'survajvor' za sve one koji vole da pomeraju granice sopstvenih sposobnosti. Još jedna lepa stvar je sto ovaj poziv omogućava istovremeno i individualni i timski rad, tako da i tihi introvert i veseli ekstrovert mogu biti jednako kvalitetni naučnici... Meni najveće zadovoljstvo pričinjava to što svako završeno istraživanje predstavlja bazu za naredno... kao igrica sa beskonačno mnogo nivoa. Baviti se naukom je kao da se bavite ekstremnim sportom, s tim sto slalome i vratolomije izvodite rešavajući istraživačke probleme. Meni je ovaj poziv omogućio da spojim i iskoristim više talenata i interesovanja. Tako sam kroz ovaj poziv spojila ljubav

prema statistici, psihologiji i izučavanju jezika, sto, priznaćete, ne može da se postigne u svakoj naučnoj disciplini.”

Navedene oblasti rada psihologa nisu konačne i iscrpne, te postoji još pregršt institucija i organizacija gde sve psiholozi mogu da rade, npr. u vojsci, policiji, nevladinim organizacijama, različitim međunarodnim organizacijama poput UNICEF-a, različitim fondacijama i slično.

KAKO IZ PRVE RUKE DA SAZNAM O STUDIJAMA PSIHOLOGIJE NA FILOZOFSKOM FAKULTETU U NOVOM SADU?

Pozivamo te da budeš proaktivan, te da dođeš kod nas na Filozofski fakultet (u daljem tekstu – Fakultet) i vidiš šta možemo da ti ponudimo. Nekoliko puta godišnje se pruža mogućnost svim zainteresovanim srednjoškolcima da dođu i detaljnije se upoznaju sa svim studijskim programima, uključujući i psihologiju. Detaljne informacije o ovim događajima uvek budu dostupne na sajtu Fakulteta, te je sajt prvi izvor informacija: <http://www.ff.uns.ac.rs>.

Jedna od aktivnosti je „Dan otvorenih vrata“ koja se organizuje dva puta godišnje, subotom prepodne. Jesenji „Dan otvorenih vrata“ organizujemo tokom oktobra ili novembra meseca. Srednjoškolci iz cele Srbije tada imaju priliku da se upoznaju sa svim odsecima i studijskim programima koje Filozofski fakultet nudi, razgovaraju sa nastavnicima, saradnicima i studentima, imaju mogućnost da zavire u seminarske biblioteke, laboratorije i posebno opremljene studije. Prolećni „Dan otvorenih vrata“ organizuje se tokom marta ili aprila meseca, kada je akcenat na prijemnim ispitima. Informacije o Danima otvorenih vrata budu dostupne na sajtu Fakulteta kao i u gimnazijama i pojedinim stručnim školama širom Srbije, a često postoji organizovan prevoz iz škola van Novom Sada, pa je najbolje da se raspitaš u svojoj školi da li postoji neki organizovan odlazak na ovu aktivnost.

Ukoliko se odlučite da posetite Fakultet tada, imaćete priliku da prisustvujete simulaciji prijemnog ispita za studije psihologije, da osetite ispitnu tremu, zavirite u primere pitanja (naravno, ne baš ona koja će biti na samom prijemnom ispitu, ali vrlo slična) i upoznate se sa nekim od nastavnika i saradnika. O tome kakva je atmosfera na našem štandu možete videti na donjoj slici.

Program za koji vlada najveće interesovanje je „Jedan dan #filozofiram“. Tokom jedne nedelje u maju zainteresovani srednjoškolci mogu da se prijave i da sa ostalim studentima pohađaju redovnu nastavu koja se odvija na Fakultetu, upoznaju se sa načinom rada, budućim kolegama i nastavnicima. Ovo je idealna prilika da iz prve ruke iskusiš atmosferu i stekneš uvid u to kako sve izgleda i funkcioniše na Fakultetu.

Sajt Odseka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu (u daljem tekstu – Odsek) sadrži dosta informacija koje ti mogu biti korisne, npr. koji se sve predmeti izučavaju na studijama psihologije, ko su nastavnici i saradnici Odseka i čime se bave, koji sve centri postoje na kojima su angažovani nastavnici, saradnici i studenti Odseka i slično: <http://www.psihologija.ff.uns.ac.rs/index.php>.

Na ovom mestu ćemo spomenuti samo deo aktivnosti Odseka. Članovi Odseka su osnivači nekoliko centara i laboratorije:

- 1995. su osnovali Laboratoriju za eksperimentalnu psihologiju: lepn.s.ff.uns.ac.rs;
- 2011. su započeli prvu blizanačku studiju u Srbiji u sklopu projekta koji finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, a 2014. osnovali Centar za bihejvioralnu genetiku: <http://www.blizanci.rs>;
- 2014. je osnovan Centar za podršku studentima: <http://www.ff.uns.ac.rs/sr/fakultet/o-fakultetu/centri/centar-za-podrsku-studentima>;
- 2019. je osnovan Centar za preduzetništvo: preduzetnistvo.ff.uns.ac.rs.

Studenti su uključeni u rad svih centara i laboratorije, te volontiranje u njima predstavlja dragoceno iskustvo za profesionalni razvoj. Studenti su takođe aktivni i u okviru Kluba studenata psihologije „TraNSfer“. Glavni cilj „TraNSfer“-a jeste da stvori slobodan prostor za studente koji im omogućava da se međusobno bolje upoznaju i realizuju sopstvene ideje. Zainteresovani studenti učestvuju u različitim organizacionim i društvenim aktivnostima koje im omogućavaju da steknu različite veštine. „TraNSfer“ pruža mogućnost studentima da se međusobno bolje upoznaju i druže, te da kroz saradnju organizuju radionice, diskusione grupe i predavanja o različitim temama iz psihologije koje studenti procenjuju kao važne. Aktivnosti „TraNSfer“-a se organizuju na različitim mestima u Novom Sadu, tiču se relevantnih psiholoških tema i namenjena su svim zainteresovanima. Ako si iz Novog Sada, moguće je da si već sretao neka dešavanja koje je organizovao „TraNSfer“, kao što su filmske projekcije sa diskusijama o psihološkim fenomenima, te različite tribine u Bulevar Books-u, KC-Labu, kulturnim stanicama i sl. „TraNSfer“ je takođe učestvovao u organizaciji različitih dešavanja u okviru Festivala mentalnog zdravlja. Više o „TraNSfer“-u možeš saznati na njihovoj FB stranici:

<https://www.facebook.com/pg/transfer.ff>, a izlagači na njihovim dešavanjima će ti rado pružiti odgovor u vezi sa svim pitanjima koje imaš o temi o kojoj se diskutovalo.

Pored toga, Odsek izdaje časopis „Primenjena psihologija“ koji je u otvorenom pristupu, te u njemu možete čitati o aktuelnim temama u psihologiji: <http://primenjena.psihologija.ff.uns.ac.rs>. Takođe, Odsek je organizator sada već tradicionalnog međunarodnog skupa „Savremeni trendovi u psihologiji“ koji se održava svake druge godine i može se pohvaliti velikom posećenošću i izvanrednim plenarnim predavačima koji su vodeći naučnici u svojoj oblasti, kao i simpozijuma i ostalim sekcijama koje prate trendove u psihološkoj nauci. Na sajtu ovog skupa možete naći i knjige rezimea sa prethodnih skupova, pa pogledati koja su se istraživanja prezentovala: <http://stup.ff.uns.ac.rs>.

OD KONKURSA DO UPISA

Odluka je doneta! Želiš da upišeš psihologiju na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. Na narednim stranicama ćemo pokušati da ti detaljno opišemo put od konkursa do upisa. Svoj put moraš preći sam, mi ćemo se potruditi da ne bude iznenađenja, da ti olakšamo prve korake na našem Fakultetu.

Pripremna nastava

Da bi se bolje pripremio za prijemni ispit, ako nisi siguran u to koje je značenje određenih stručnih termina iz knjige, kako funkcionišu psihološki procesi koji se obrađuju u knjizi, ako ti je lakše da ispratiš gradivo kad ti neko ispredaje, Odsek za psihologiju Filozofskog fakulteta u Novom Sadu u okviru Centra za primenjenu psihologiju organizuje pripremnu nastavu za prijemni ispit iz psihologije za kandidate koji žele da upišu psihologiju, pedagogiju ili socijalni rad. Pripremnu nastavu izvode zaposleni saradnici i nastavnici na Odseku. Na pripreмноj nastavi se prolazi celo gradivo koje je vezano za polaganje testa znanja iz psihologije koja uključuju interaktivna predavanja sa prezentacijama i proverama znanja. Na ovoj nastavi bi imao priliku da pitaš sve što ti nije jasno u vezi sa gradivom za polaganje testa znanja. Na kraju se zadaje završni test koji predstavlja simulaciju prijemnog ispita, uključujući i test znanja i test opšte informisanosti. Važna napomena je da pripreme za polaganje prijemnog nisu garancija za upis na studije psihologije.

O tome kada počinje pripremna nastava možeš se informisati:

- na sajtu Odseka: <http://www.psihologija.ff.uns.ac.rs>;
- na sajtu Fakulteta: <http://www.ff.uns.ac.rs/sr/upis-na-studije/osnovne-studije/otvorena-vrata-i-pripremna-nastava/pripremna-nastava-psihologija>;

- kod sekretarke Odseka za psihologiju, Jasne Milošević, na 021 458948 ili joj možeš poslati mejl na psiholog@ff.uns.ac.rs.

Uobičajeno se organizuju dve grupe za pohađanje pripreme nastave, jedna koja startuje sredinom marta i druga koja startuje sredinom maja. Priprema nastava se održava subotama na Fakultetu i obuhvata 6 subota po 4 časa (što je ukupno 24 školska časa). Cena pripreme nastave je 6.000 RSD, a na sajtu Fakulteta imaš informacije o tome kako treba da popuniš uplatnicu.

Kad izlazi konkurs i šta mi sve treba?

Konkurs za upis nove generacije studenata izlazi tokom maja meseca i može se videti na sajtu Fakulteta: <http://www.ff.uns.ac.rs/upis-na-studije#osnovne-studije>.

Da bi polagao prijemni ispit, prvo treba da podneseš dokumenta za prijavu (lično ili može neko drugi umesto tebe, ali ne mogu se slati poštom). Tačan datum podnošenja dokumentacije biće objavljen u konkursu. Obično bude nekoliko dana pred prijemni ispit. Od dokumenata potrebno je sledeće:

- prijavni list koji se kupuje u skriptarnici Fakulteta
- original i fotokopije svih svedočanstava iz srednje škole (fotokopije ne treba overavati), te se kopije predaju prilikom podnošenja dokumenta, a originali se donose samo na uvid, tj. vraćaju se tebi kad se ustanovi da su identični kopijama;
- original i fotokopiju diplome o položenom završnom, odn. maturalnom ispitu;
- lična karta i fotokopija lične karte, u slučaju čipovane lične karte neophodno je doneti očitano ličnu kartu;
- originalna uplatnica kao dokaz o plaćenju naknade za polaganje prijemnog ispita (7.000 RSD); uputstvo o tome kako treba popuniti uplatnicu naći ćeš na sajtu Fakulteta;
- ukoliko si ostvario neki uspeh na republičkom ili međunarodnom takmičenju iz psihologije, treba da priložiš i dokument koji to potvrđuje (original i fotokopiju).

Ukoliko prijemni ispit želiš da polažeš na nekom od jezika nacionalnih manjina, za to moraš podneti lični zahtev u pisanom obliku prilikom podnošenja dokumenata za prijavu. Takođe, ukoliko imaš neki invaliditet ili hendikep, možeš polagati prijemni ispit na način prilagođen tvojim potrebama, ali moraš za to podneti lični zahtev u pisanom obliku prilikom prijave na konkurs za upis.

Prilikom podnošenja dokumenata dobijaš konkursni broj. On je važan i trebaće ti za polaganje prijemnog ispita. Ne moraš ga pamtiti. Prilikom ulaska na prijemni ispit, dežurni nastavnici će svima pročitati konkursne brojeve.

Prilikom podnošenja dokumenata možeš da navedeš tri studijske grupe koje bi želeo da studiraš. Prijemni polažeš na grupi koju si odabrao kao prvu (u tvom slučaju to će biti Psihologija). Detaljne informacije o tzv. „tri želje“ pročitaj na: <http://www.ff.uns.ac.rs/sr/upis-na-studije/osnovne-studije/prijavlivanje-na-vise-studijskih-programa>.

Imaj na umu da je tokom prijave gužva, te se pripremi na čekanje u redu.

Kada je prijemni ispit?

Tradicionalno, prijemni ispit za psihologiju se održava poslednjeg ponedeljka u junu ili prvog ponedeljka u julu. To su uobičajeni termini i zavise pre svega od trajanja školske godine za učenike završnih razreda srednjih škola. Krajnju odluku o terminu održavanja donosi nadležno ministarstvo i on najčešće bude blagovremeno objavljen. Prijemni ispit počinje u 9:00 časova ujutro i obično traje do 11:00h, te ćeš imati vremena da uživaš na obali Dunava kada ga završiš.

Moglo bi se reći da polaganje prijemnog ispita počinje bar dan ranije. Taj dan možeš iskoristiti za poslednje pripreme ili, ako ti više odgovara, da se odmoriš i pustiš da ti se naučeno „slegne“. Kako god odlučiš, ostavi dovoljno vremena da se odmoriš i naspavaš.

Kako da znam gde treba da dođem?

Nekoliko dana pre prijemnog ispita će na sajtu Fakulteta biti objavljen raspored polaganja po učionicama. Treba da pronađeš svoje ime (proveri i da li se slaže konkursni broj) i zapamtiš broj učionice. Raspored kandidata po učionicama je obično istaknut i na oglasnoj tabli u holu fakulteta. Spiskovi će takođe biti okačeni na vratima učionica.

Bilo bi dobro da dođeš bar pola sata pre početka prijemnog ispita (u 8:30h), za svaki slučaj. Ujutru doručkuj i zaboravi na energetske napitke, kolu, kafu, čaj. Čak iako se energetska pića dele ispred zgrade Fakulteta, možeš uzeti ali ih nemoj piti pre prijemnog ispita. Na prijemni možeš poneti flašicu vode. Na dan polaganja prijemnog ispita na Fakultetu bude gužva, pretpostavljaš da je uzbuđenje veliko. Ukoliko te neko dovozi kolima, imaj na umu da slobodan parking verovatno nećeš naći blizu Fakulteta, te je najbolje da te neko ostavi ispred Fakulteta i ode dalje svojim putem, da ne pravi zastoj. U terminu prijemnih ispita vozila JKP Parking servisa su vrlo aktivna ispred

Fakulteta, rado odnose nepropisno parkirana vozila. Ukoliko ste došli sa pratiocima (moralnom podrškom), zamoli tvoju pratnju da ti sreću poželi ispred zgrade Fakulteta i pusti te da uđeš sam-a. Da bi izbegli nepotrebnu gužvu i smanjili tenziju roditelja, koja je često veća od tenzije budućih studenata, na dan prijemnog ispita ulaz na Fakultet je dozvoljen samo onima koji polažu prijemni, i onima koji dežuraju na istom.

Neka te ne uplaši velika zgrada Filozofskog fakulteta. Postoje table koje će te usmeriti do željene učionice, a portiri i svi koje sretneš će sigurno biti raspoloženi da te upute gde treba, ukoliko bude potrebe. Učionice u kojima se održava prijemni ispit mogu biti na bilo kojem od tri sprata zgrade Fakulteta. Amfiteatar se nalazi u prizemlju, levo od ulaza. Što se ostalih učionica tiče one su raspoređene širom fakulteta. Na kom spratu se nalaze, možeš lako zaključiti po njihovom broju. Učionice čiji brojevi počinju sa 1 (npr. 101/1 ili 102/1) nalaze se na prvom spratu, one čiji brojevi počinju na 2 (npr. 201/2 ili 202/2) na drugom, a one čiji brojevi počinju sa 3 na trećem spratu. Uostalom, o spratu na kom se učionica nalazi govore i brojevi posle znaka „/“. Najbolje je da za penjanje koristiš centralno stepenište koje se nalazi desno od ulaza u Fakultet. Kandidati koji ne mogu da koriste stepenište mogu se popeti liftovima. Na fakultetu postoje dva lifta. Jedan desno i jedan levo od ulaza. Za informaciju gde se tačno liftovi nalaze najbolje je da pitaš portira. Kada se popneš na odgovarajući sprat, samo sledi istaknute putokaze do željene učionice.

Postaraj se da ispred učionice u koju si raspoređen stigneš bar 10 minuta ranije i da još jednom proveriš da li se tvoje ime nalazi na spisku koji je istaknut na samim vratima učionice. Ukoliko te nema na spisku, moguće je da si pogrešno pročitao ili zapamtio broj učionice, te se vrati do velikog spiska u holu zgrade i pronađi u kojoj si učionici raspoređen.

Ovde još samo jedna informacija: prilikom ulaska na polaganje spremi važeći dokumenat sa fotografijom (lična karta ili pasoš) i dve hemijske olovke.

Došao sam gde treba, šta sada?

U 9:00 časova će u učionicu doći dežurni koji su zaduženi za zadavanje testova i kontrolu da se prijemni sprovodi po pravilima. Nemoj ulaziti u učionicu dok te dežurni ne prozovu. Uobičajeni postupak je da jedan dežurni izađe na vrata i proziva kandidate sa spiska, proverava identitet (na osnovu važeće lične karte ili pasoša) i pušta ih u učionicu. Dežurni koji je u učionici zatim raspoređuje kandidate na mesta na kojima će sedeti prilikom polaganja prijemnog ispita. Kada svi kandidati uđu u učionicu i sednu, prijemni ispit konačno može da počne.

Šta smem, a šta ne smem da radim tokom prijemnog ispita?

Kada se svi smeste, dežurni će pročitati opšte uputstvo koje važi za polaganje svih testova u sklopu prijemnog ispita. Uputstvo je isto za sve kandidate, bez obzira u kojoj se učionici nalazili. Opšte uputstvo sadrži dve grupe informacija. Prva grupa se odnosi na pravila ponašanja na prijemnom ispitu, a druga na način rada.

Kada su u pitanju pravila ponašanja, kao prvo, potrebno je da svi u potpunosti isključite svoje mobilne telefone. Da, da ih isključite, a ne da ih samo utišate. Nije dovoljno da ih utišate ili stavite na vibraciju jer na taj način mogu ometati i tebe i druge u polaganju prijemnog ispita. Najbolje je da isključiš telefon i pre nego što uđeš u učionicu. Ukoliko želiš da pratiš vreme rada, ponesi ručni sat, ali znaj da će vas dežurni takođe obavještavati o preostalom vremenu za rešavanje testova.

Prilikom rada nisu dozvoljena nikakva pomagala (telefoni, kalkulatori, papiri...). Ispred sebe na stolu smeš (ali ne moraš) da imaš samo olovke, flašu vode, identifikacioni dokument i listić sa konkursnim brojem. Verovatno nije ni potrebno napominjati, ali svedjedno biće napomenuto, da nije dozvoljeno prepisivanje, došaptavanje, gledanje u tuđe radove, u telefon, uzimanje stvari od drugih ili iz torbe, poluglasno čitanje (izgleda kao da se došaptavate ili koristite „bubicu“), izlazak iz prostorije i povratak u nju, ometanje rada na bilo koji način... Sve su ovo razlozi zbog kojih neko može biti udaljen sa polaganja prijemnog ispita ili zbog kojih se može poništiti test koji se u tom trenutku radi.

Kako i gde upisujem svoje odgovore?

Nakon upoznavanja sa pravilima ponašanja na prijemnom ispitu, dežurni će vam podeliti listove za odgovore. Sve odgovore na svim testovima koje budeš radio upisivaćeš samo na listu za odgovore. Postoji samo jedan list za odgovore, a za svaki test ćete dobijati posebne sveske sa zadacima/pitanjima. U ove sveske ne sme se ništa pisati, osim ako u uputstvu ne bude izričito rečeno da se sme. Kršenje ovog pravila može biti razlog za poništavanje testa (posebno kada je u pitanju test sposobnosti) pa povedi računa. Komisija prilikom ocenjivanja testova uzima u obzir samo odgovore označene na listu za odgovore, dakle sveske sa pitanjima se ne gledaju.

Kada svi dobiju listove za odgovore, dežurni će vas još jednom prozvati i pročitati vam vaše konkursne brojeve (šifre). Potrebno je da na listu za odgovore čitko upišeš svoje prezime, ime i konkursni broj (u polju za šifru). Obrati pažnju na to da konkursni broj bude upisan tačno i čitko. Kada Komisija unosi odgovore s testova, unosi se samo konkursni broj (a ne i vaše ime i prezime) i zato je jako bitno da bude

ispravan i čitljiv. Polja u koja unosiš prezime i ime i konkursni broj nalaze se u vrhu lista za odgovore (vidi sliku ispod).

PREZIME I IME		ŠIFRA	
---------------	--	-------	--

P	a	b	☒	d	TEST ZNANJA IZ PSIHOLOGIJE											
V	a	b	c	d												
1	a	b	c	d	21	a	b	c	d	41	a	b	c	d		
2	a	b	c	d	22	a	b	c	d	42	a	b	c	d		
3	a	b	c	d	23	a	b	c	d	43	a	b	c	d		
4	a	b	c	d	24	a	b	c	d	44	a	b	c	d		
5	a	b	c	d	25	a	b	c	d	45	a	b	c	d		
6	a	b	c	d	26	a	b	c	d	46	a	b	c	d		
7	a	b	c	d	27	a	b	c	d	47	a	b	c	d		
8	a	b	c	d	28	a	b	c	d	48	a	b	c	d		
9	a	b	c	d	29	a	b	c	d	49	a	b	c	d		
10	a	b	c	d	30	a	b	c	d	50	a	b	c	d		
11	a	b	c	d	31	a	b	c	d	51	a	b	c	d		
12	a	b	c	d	32	a	b	c	d	52	a	b	c	d		
13	a	b	c	d	33	a	b	c	d	53	a	b	c	d		
14	a	b	c	d	34	a	b	c	d	54	a	b	c	d		
15	a	b	c	d	35	a	b	c	d	55	a	b	c	d		
16	a	b	c	d	36	a	b	c	d	56	a	b	c	d		
17	a	b	c	d	37	a	b	c	d	57	a	b	c	d		
18	a	b	c	d	38	a	b	c	d	58	a	b	c	d		
19	a	b	c	d	39	a	b	c	d	59	a	b	c	d		
20	a	b	c	d	40	a	b	c	d	60	a	b	c	d		

Inače, list za odgovore sadrži redne brojeve pitanja i uz njih oznake ponuđenih odgovora (najčešće: a, b, c i d). U nekim slučajevima, kada su pitanja otvorenog tipa (što može biti slučaj samo kod nekih testova sposobnosti) uz redni broj pitanja stoji polje za upisivanje odgovora.

Iznad ponuđenih odgovora jasno je naznačeno na koji test se ponuđeni odgovori odnose. Kao što možeš videti, na primeru sa slike je to Test znanja iz psihologije.

Pre mesta za odgovor na prvo pitanje na svakom testu nalaze se zasenčena polja označena slovima „P“ i „V“. Ovo su polja za primere i vežbe i služe da uvežbaš način odgovaranja. Odgovori za primere su već zaokruženi na listu, a ti ćeš sam popuniti odgovor za zadatak za vežbu kada vam dežurni da uputstvo za to.

P	a	☒ b	c	d	e	TEST SPOSOBNOSTI											
V1	a	b	c	d	e												
V2	a	b	c	d	e												
1	a	b	c	d	e	8	a	b	c	d	e	15	a	b	c	d	e
2	a	b	c	d	e	9	a	b	c	d	e	16	a	b	c	d	e
3	a	b	c	d	e	10	a	b	c	d	e	17	a	b	c	d	e
4	a	b	c	d	e	11	a	b	c	d	e	18	a	b	c	d	e
5	a	b	c	d	e	12	a	b	c	d	e	19	a	b	c	d	e
6	a	b	c	d	e	13	a	b	c	d	e	20	a	b	c	d	e
7	a	b	c	d	e	14	a	b	c	d	e						

P	a	b	c	☒ d	TEST OPŠTE INFORMISANOSTI											
V	a	b	c	d												
1	a	b	c	d	11	a	b	c	d	21	a	b	c	d		
2	a	b	c	d	12	a	b	c	d	22	a	b	c	d		
3	a	b	c	d	13	a	b	c	d	23	a	b	c	d		
4	a	b	c	d	14	a	b	c	d	24	a	b	c	d		
5	a	b	c	d	15	a	b	c	d	25	a	b	c	d		
6	a	b	c	d	16	a	b	c	d	26	a	b	c	d		
7	a	b	c	d	17	a	b	c	d	27	a	b	c	d		
8	a	b	c	d	18	a	b	c	d	28	a	b	c	d		
9	a	b	c	d	19	a	b	c	d	29	a	b	c	d		
10	a	b	c	d	20	a	b	c	d	30	a	b	c	d		

Posle podele listova za odgovore i nakon što svi kandidati na njih upišu svoje ime i konkursni broj, dežurni će vam pročitati opšte uputstvo za rad koje važi za sve testove koje ćete raditi.

Opšte uputstvo za rad

Pre svega, bićete obavешteni koje ćete testove raditi. Najčešće su to tri testa: Test znanja iz psihologije, Test sposobnosti i Test opšte informisanosti koji se rade tim redosledom. Ponekad, umesto jednog testa sposobnosti možete raditi dva kraća testa. Ako je takav slučaj, to će vam biti rečeno.

Zatim će vam biti rečeno da se na testove odgovara zaokruživanjem samo jednog odgovora za svako pitanje. Kod testova sastavljenih od pitanja sa višestrukim izborom (s nekoliko ponuđenih odgovora) uvek je jedan odgovor najtačniji i on se boduje pozitivno, a zaokruživanje nekog od ostalih ponuđenih odgovora vam ne donosi bodove. Na prijemnom ispitu nema negativnih bodova pa slobodno pokušajte da odgovorite na sva pitanja čak i ako niste sigurni. Vaši odgovori se prilikom ocenjivanja unose u računar i ocenjuju automatski pa vam se niko neće smejeti čak i ako ste nešto „lupili“. Prema tome, ni to nije razlog da ne pokušate da odgovorite na neko pitanje.

Kada smo rekli da je jedan odgovor najtačniji i da se samo on boduje to znači da ni ostali ponuđeni odgovori nisu sasvim netačni. To mora biti tako da pitanja ne bi bila „providna“. Odgovor koji se boduje je u potpunosti tačan i najpotpuniji je od svih ponuđenih. Da bi mogao lakše i ispravno da odgovoriš na pitanja preporučujemo vam da *pažljivo pročitaš svaku reč* u njima i u ponuđenim odgovorima. Detalje o ovome ćeš videti kod primera pitanja za svaki test.

Svi odgovori moraju biti upisani hemijskom olovkom ili flomasterom, a nikako grafitnom olovkom. Zato smo i savetovali da poneseš dve hemijske olovke i generalni je savet da radiš hemijskom olovkom. Ako baš hoćeš, možeš prvo da zaokružiš odgovore običnom olovkom, ali vodi računa o tome da će ti trebati i vreme za podebljavanje odgovora hemijskom ili flomasterom. Nakon isteka vremena za rad, nećeš imati mogućnost da podebljavaš odgovore, a odgovori označeni samo grafitnom olovkom se neće bodovati.

Ako se plašiš da ćeš označiti pogrešan odgovor i nećeš moći da ga popraviš, to ne treba da te brine jer odgovor možeš korigovati u skladu sa sledećim pravilom. Naime, ako pogrešiš, svaki pogrešno zaokružen odgovor možeš poništiti tako što ćeš ga precrtati krstićem i pored njega staviti potpis (ili inicijale). Svako poništavanje moraš overiti svojim potpisom. Ukoliko nema potpisa pored ispravke, taj odgovor se neće bodovati. Ako zaokružiš dva ili više odgovora na jedno pitanje ili nije jasno koji od ponuđenih odgovora si zaokružio, ni to se neće bodovati. Da bi bio siguran da će odgovor biti priznat, poštuj sledeća tri pravila:

1. zaokruži odgovor hemijskom ili flomasterom (ne grafitnom olovkom);
2. jasno istakni koji je tvoj konačni odgovor;
3. svaku korekciju overi potpisom.

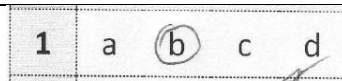
Pogledajte sledeće primere ispravnih i neispravnih odgovora:

Ispravno zaokruženi – priznaju se

Zaokružen jedan odgovor, hemijskom olovkom

Odgovor „b“ poništen, odgovor „c“ zaokružen i overen potpisom. Hemijska olovka ili flomaster.

Odgovor „b“ zaokružen, pa poništen i zaokružen odgovor „c“ pri čemu je korekcija overena potpisom, pa je ponovo zaokružen odgovor „b“ a poništen odgovor „c“, konačni odgovor („b“) je naglašen strelicom i korekcija overena novim potpisom. Hemijska olovka ili flomaster.

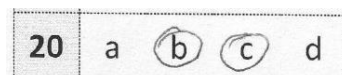

Svi odgovori zaokruženi pa poništeni. Odgovor pod „b“ ponovo zaokružen i sa strane je jasno naznačeno da to konačni odgovor „b“. Sve korekcije su overene potpisima.

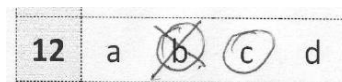

Neispravno zaokruženi – ne priznaju se

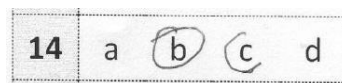

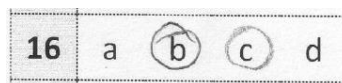
Zaokruženo više od jednog odgovora. Hemijska olovka ili flomaster (ali nije bitno).

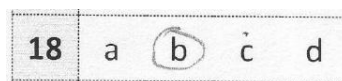
Jedan odgovor zaokružen pa poništen, drugi zaokružen, ali bez potpisa.

Jedan odgovor zaokružen, drugi do pola. Nema poništavanja, ni potpisa.

Zaokruženo više od jednog odgovora, pri čemu jedan hemijskom, a drugi grafitnom olovkom (ali nije bitno).

Zaokružen jedan odgovor grafitnom olovkom.

Na pitanja ne moraš odgovarati redom. Slobodno možeš primeniti strategiju odgovaranja na koju si navikao. Na primer, možeš prvo odgovoriti na sva pitanja za koja si siguran da znaš tačan odgovor, a kasnije se vratiti na pitanja kod kojih si imao nedoumice. Ukoliko završiš pre isteka vremena za rad, možeš još jednom proveriti da li si ispravno odgovorio na pitanja i da li si jasno zaokružio odgovore za koje si se opredelio.

Prilikom odgovaranja vodi računa o rednim brojevima zadataka. Kada upisuješ odgovor, proveri da li se redni broj pitanja na listu za odgovore poklapa sa rednim brojem pitanja na testu. Dešava se da neki kandidat zbog nepažnje ili anksioznosti ne obrati pažnju na ovo, pa promaši jedan red, što lančano povlači sa sobom da se i odgovori koji slede posle tog upisuju na pogrešno mesto. Zato vodi računa o rednom broju zadatka na listu za odgovore.

Nakon što budete obavešteni o ovim stvarima, dežurni će proveriti da li u učionici ima kandidata koji su oslobođeni polaganja Testa znanja iz psihologije. To su kandidati koji su osvojili jedno od prva tri mesta na republičkom takmičenju koje organizuje nadležno ministarstvo ili na međunarodnom takmičenju iz psihologije. Njima se priznaje maksimalan broj bodova na Testu znanja iz psihologije. Da bi kandidatu to bilo priznato potrebno je da prilikom podnošenja dokumenata za prijavu na konkurs podnesu i dokument kojim se dokazuje ovaj uspeh na takmičenju. Ako si baš ti takav kandidat, dok ostali rade test znanja, ti ćeš sedeti u učionici i čekati da ostali završe. Pri tom, nemoj raditi ništa što bi druge ometalo u radu.

Zatim, dežurni će vam podeliti sveske sa pitanjima za prvi test, a to je Test znanja iz psihologije, i njih držite ispred sebe i ne otvarajte ih dok ne dobijete uputstvo da to uradite. Iako vas može mamiti da pogledate pitanja što pre, ne smete to raditi dok vam se ne da znak. Dakle, neka prva strana testa (ona sa uputstvom) bude okrenuta prema vama i sačekajte dok svi u učionici ne dobiju sveske. Kad svi dobiju sveske, sa dežurnim ćete zajedno proći uputstvo za rad i primer za prvi test, pa ćete vežbu uraditi sami. Cilj ovog uputstva je da se upoznate sa načinom odgovaranja i beleženja odgovora na listu za odgovore. Podsećamo te da ništa ne radiš unapred pre nego što dežurni to ne kažu. Ako ti nešto nije jasno u vezi sa samim testom i odgovaranjem na njega, slobodno možeš da pitaš ali samo tokom čitanja uputstva za test, a pre znaka za početak rada (ovo važi za svaki test). Posle to više neće biti moguće.

Kada dežurni provere da li je kandidatima jasno šta im je zadatak i kako se odgovara na pitanja, daće dati zadatak za početak rada. Tek tada okrećete prvu stranu sveske s pitanjima i krećete sa radom. Tada kreće i merenje vremena za rad. Pet minuta pre isteka vremena dežurni će vam skrenuti pažnju na to.

Ako ti bude bila potrebna neka pomoć ili informacija tokom rada, dežurnog nastavnika možeš pozvati dizanjem ruke, ne ometajući druge kandidate dok rade. Ovdje se misli na tehničku pomoć (npr. nije ti jasno kako da popraviš pogrešno zaokruženi odgovor, ne radi ti olovka i sl.). Kao što smo rekli, pitanja koja se odnose na sam test i način odgovaranja na testu možeš postaviti samo tokom uputstva za test.

Po isteku vremena predviđenog za rad, dežurni će reći: „Prekinite sa radom. Odložite olovke i zatvorite sveske sa zadacima. List za odgovore okrenite na drugu stranu.“ Poslušajte uputstvo dežurnih kako ne biste rizikovali udaljavanje sa prijemnog i poništavanje testa. Možda vam se ova pravila čine strogim, ali ona su tu da obezbede jednake uslove za sve kandidate. Svima će biti pročitana jednaka uputstva, svi će imati jednako vreme za rad i svi će biti ocenjeni na jednak način.

Zatim će dežurni pokupiti sveske sa pitanjima Testa znanja iz psihologije. List za odgovore ostaje kod vas do kraja prijemnog ispita.

Drugi test koji se radi je Test sposobnosti. Kad dežurni pokupi sveske za Test znanja iz psihologije, podeliće vam sveske sa zadacima za Test sposobnosti. Opet, test držite ispred sebe okrenut prvom stranom prema vama i ne radite ništa dok ne dobijete uputstvo od dežurnih. Postupak rada na ovom testu u velikoj meri je sličan onome na testu znanja. Pre početka rešavanja testa dežurni će pročitati uputstvo, pokazaće vam primer i uradićete zadatak za vežbu i sve što je važno za prethodni test, u vezi s početkom i načinom rada i sl., važi i za ovaj test. Kada istekne vreme za rad ovog testa, dežurni će dati znak i zatim pokupiti sveske sa zadacima i podeliti sveske sa pitanjima za poslednji test – Test opšte informisanosti. Sve što je važno za prethodne testove, važi i za ovaj.

Kada se završi vreme za rad Testa opšte informisanosti, dežurni će pokupiti sveske sa zadacima, a potom i list za odgovore. Sveske sa zadacima i listovi za odgovore predaju se odvojeno. Nemoj stavljati list za odgovore u svesku sa zadacima jer se može desiti da komisija previdi tvoj list za odgovore, pa da ne budeš ocenjen. Kada svi kandidati predaju list za odgovore i sveske sa zadacima – gotovo je i slobodni ste. Možete da odahnete! Deo prijemnog ispita na koji imaš uticaj je završen.

Koje testove ću raditi na prijemnom ispitu?

Test znanja iz psihologije

Prvi test koji se radi je Test znanja iz psihologije. Test znanja iz psihologije sastoji se od 60 pitanja koja pokrivaju gradivo iz udžbenika za psihologiju. Udžbenik iz kojeg treba spremati prijemni ispit za psihologiju na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu je „Psihologija. Udžbenik psihologije za drugi razred gimnazije (1. izdanje)” iz 2020. god., autorki Biljane Milojević Apostolović i Nevenke Jovanović, koju izdaje Novi

logos. Svako pitanje ima 4 ponuđena odgovora od kojih se samo jedan boduje, tj. najtačniji odgovor. Odgovara se zaokruživanjem slova koje stoji ispred tačnog, tj. najtačnijeg odgovora. Ilustrovaćemo primerom šta znači da je neki odgovor „najtačniji“. Na primer, na pitanje:

Šta od navedenog možemo smatrati stresorom?

- a fizičku povredu*
- b veliku radost*
- c gubitak posla*
- d sve od navedenog*

svi odgovori su tačni, ali je pod „d“ najtačniji odgovor. Ili, na pitanje:

Koji od navedenih je najčešći podsticaj koji aktivira dinamičke dispozicije?

- a pohvala*
- b kazna*
- c novac*
- d moć*

svi podsticaji aktiviraju dispozicije, ali među njima je novac najčešći, pa je najtačniji odgovor pod „c“.

Vreme za rešavanje ovog testa je 30 minuta i dovoljno je da velika većina kandidata proba da uradi sve zadatke. Kao što smo pomenuli, dežurni će vas obavestiti kada bude bilo 5 minuta do kraja rada.

Neki opšti savet prilikom spremanja za test znanja je da naučite sve iz knjige, „od korice do korice“, uključujući i ono što je napisano u okvirima tipa „Saznajte više“. To ne znači da mehanički treba da naučite napamet celu knjigu, nego ti prosto ukazujemo na to da obratiš pažnju i na primere i objašnjenja koje se daju u knjizi, a ne samo definicije i podebljane termine. Udžbenik je jedini relevantni izvor za pripremanje testa i za svako pitanje postavljeno na Testu znanja tačan odgovor se jasno može naći u udžbeniku.

Test sposobnosti

Drugi test koji se radi je Test sposobnosti. Testovi sposobnosti imaju različite forme svake godine, te se od godine do godine razlikuju po broju zadataka i predviđenom vremenu za rad. Vreme za rešavanje testa sposobnosti zavisice od broja i tipa zadataka, ali će u svakom slučaju biti dovoljno da velika većina kandidata pokuša da reši sve zadatke. Pošto je uobičajeno vreme za rad ovog testa kraće, upozorenje o tome koliko vam je vremena još ostalo ćete dobiti na manje od 5 minuta pre kraja (npr.

na 2 minuta do kraja, zavisi koliko je vreme rada testa). U poslednjih 5 godina, vreme za rad Testa sposobnosti se kretao od 10 do 15 minuta.

Na internetu i u knjižarama se mogu naći mnogi priručnici tipa „Kako da povećate svoj IQ na testovima?“. Ako si pažljivo slušao nastavu na psihološkom predmetu kada se govorilo o inteligenciji, verovatno znaš da se vežbanjem ne mogu bitno poboljšati rezultati na testu inteligencije jer su zadaci sastavljeni tako da se ne mogu „naštrebati“. Međutim, isto tako znaš i da skor na testu inteligencije ne zavisi samo od inteligencije, već i od drugih faktora, kao što su trenutno stanje osobe, trema, iskustvo u rešavanju sličnih testova i sl. Sve ovo mogu biti ometajući ili olakšavajući faktori, ali ako je test dobro konstruisan, skor koji neko dobije neće značajno odstupati od onoga koji bi osoba dobila kada bi skor zavisio isključivo i samo od inteligencije. Cilj ovog informatora je, između ostalog, i u tome da kandidatima pomogne u prepoznavanju pomenutih faktora. U te svrhe smo naveli primere zadataka na testovima, ne bi li znali šta bi moglo da vas očekuje, a čim je neizvesnost manja, i ometajući faktori su manji. Takođe, slobodno se obrati svom školskom psihologu i pitaj ga da li ima neke testove sposobnosti ili opšte informisanosti koje bi ti mogao da ti zada kako bi stekao iskustvo sa radom ovih testova.

Testovi sposobnosti koji se zadaju mogu da mere različite vrste sposobnosti, npr. sposobnosti rezonovanja i logičkog mišljenja, uočavanja odnosa, specijalne (prostorne) sposobnosti, perceptivne, numeričke i sl. Zadaci u jednom testu će najčešće biti istog formata, a na ovom mestu ćemo te upoznati sa nekim od najčešćih formata. Probaj prvo sam da rešiš zadatke (važi isto i za primere s Testa opšte informisanosti), pa tek onda proveriti tačnost odgovora koji se nalaze na kraju ovog informatora.

Primeri zadataka u testovima sposobnosti

Primer 1:

Ovaj test se sastoji od nizova brojeva koji su poređani po nekom pravilu. Vaš je zadatak da pronadete to pravilo i da prema njemu produžite niz ili da ga dopunite brojevima koji nedostaju. Treba dopisati onoliko brojeva koliko je ostavljeno praznih polja.

Zadatak 1

1	2	4	5	7	8		
---	---	---	---	---	---	--	--

Zadatak 2

1	2	1	3	2	8	7		
---	---	---	---	---	---	---	--	--

Zadatak 3

2	2	1	2	1	3	2	8	7		
---	---	---	---	---	---	---	---	---	--	--

Zadatak 4

20	24	12	16	8	12	6	10		
----	----	----	----	---	----	---	----	--	--

Napomena: U ovim primerima treba dopisati dva broja.

Primer 2:

U svakom zadatku navedena je tvrdnja ili više tvrdnji i četiri niza oblika. Oblici mogu da budu samo crne ili bele boje. Vaš zadatak je da odaberete niz koji najtačnije predstavlja navedenu tvrdnju.

Zadatak 1

	Ako kvadrati promene boju, svi oblici će biti beli.
a	■ ○ □ △
b	● ■ ○ ■
c	△ ■ ▲ ○
d	■ △ ○ ■

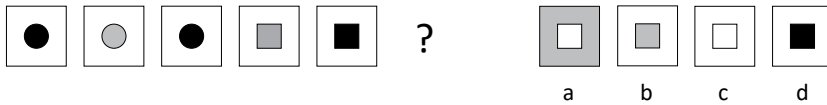
Zadatak 2

	Trouglovi su duplo teži od krugova iste boje. Beli oblici su duplo lakši od istih crnih oblika.
a	■ △ □ = ○ □ ■
b	△ ▲ ▲ = ○ ○ ▲
c	△ ● ● = ○ ○ ▲
d	▲ △ □ = ■ ▲ ●

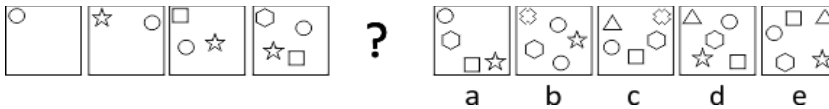
Primer 3:

Sa leve strane nalazi se niz od pet figura zasnovan na jednoj ili više pravilnosti. Vaš zadatak je da od ponuđenih figura sa desne strane odaberete jednu koja pravilno nastavlja niz.

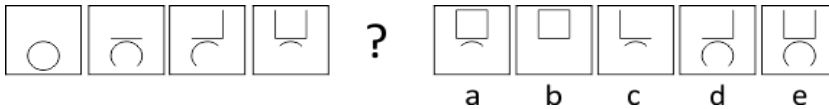
Zadatak 1

Zadatak 2

Zadatak 3

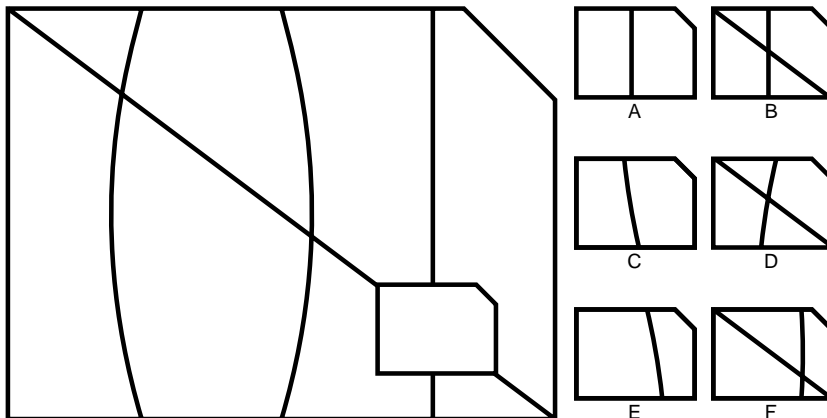
Zadatak 4

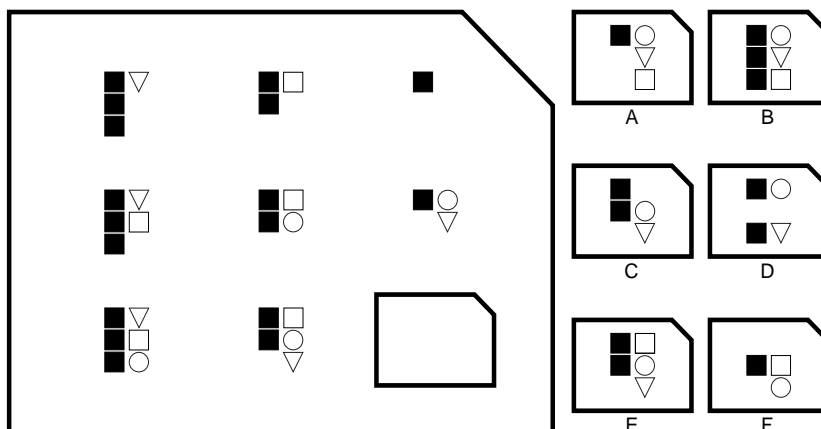
Primer 4:

Svaki zadatak sadrži veću sliku na kojoj nedostaje jedan deo. Sa desne strane te slike nalazi se 6 ponuđenih objekata od kojih samo jedan ispravno dopunjuje sliku. Vaš zadatak je da pronađete taj objekat.

Zadatak 1

Zadatak 2

Na internetu možete naći različite testove za procenu inteligencije, ali izdvojili bismo jednu bazu u okviru ICAR projekta (International Cognitive Ability Resource) koja je u javnom domenu, pa primere zadataka možete videti na: https://icar-project.com/ICAR_Catalogue.pdf

Test opšte informisanosti

Treći tj. poslednji test koji se radi je Test opšte informisanosti. Ovaj test se sastoji od 30 pitanja iz različitih oblasti znanja. Kao i kod Testa znanja iz psihologije, na svako pitanje imate 4 ponuđena odgovora od kojih je jedan najtačniji i donosi bodove. Vreme za rešavanje ovog testa je 15 minuta.

Testovi opšte informisanosti su testovi koji svake godine u doba prijemnih ispita pobuđuju najviše pažnje u medijima. Razlog za to može biti njihova zanimljivost (podsećaju na popularne kvizove poput „Milionera“), ali i pogrešno shvatanje laičke javnosti šta oni mere i kako bi to trebalo da čine. Na ovom mestu ćemo ti objasniti šta mere testovi opšte informisanosti i zašto su oni važni za selekciju kandidata za upis na psihologiju.

Opšta informisanost se uobičajeno definiše kao skup kulturno vrednih znanja koja se prenose i stiču putem različitih izvora, a najčešće putem medija. Ovde se ne radi samo o znanjima koja se stiču kroz školovanje već i o znanjima koja se stiču iz drugih izvora informacija (novine, radio, televizija, internet, knjige...). U stvari su i relevantnija znanja koja se stiču neformalnim putem, na osnovu naše intelektualne radoznalosti, želje da upoznajemo i saznajemo o novim stvarima, pojavama, dešavanjima, ljudima i sl.

Testovi opšte informisanosti se ne odnose na neku konkretnu oblast znanja. Kao što im ime govori oni su „opšti“ i zato sadrže pitanja iz najrazličitijih oblasti. Test

koji ćete rešavati na prijemnom ispitu sadrži pitanja koja se tiču: književnosti (savremena i klasična dela), klasične i popularne muzike, mitologije različitih naroda, arhitekture, slikarstva i vajarstva, gramatike, jezika (strane reči i izrazi), matematike, informatike, geografije, filma, sporta, medicine, nauke, istorije, politike... lako je navedena lista oblasti prilično široka, ona ne mora biti konačna.

Na ovom mestu se možemo osvrnuti i na pitanja iz popularne kulture koja uvek budu zastupljena u ovom testu. Kod novijih stvari teško je tačno odrediti šta je to kulturno vredno, odnosno „vredno pamćenja“ i da zaslužuje da se nađe u testu opšte informisanosti. Za takvo nešto „proba vremena“ je pravi kriterijum koji, na žalost, ne možemo da čekamo. Recimo da su to autori i dela koja su ostvarila planetarnu (ili eventualno regionalnu) popularnost tokom dužeg vremenskog perioda (npr. pre The Beatles i Red Hot Chili Peppers nego Psy), osvojila neku značajnu nagradu u svojoj oblasti (npr. Oskar, Zlatnu palmu, Zlatni globus, Nobelovu nagradu, medalju na Olimpijadi ili Vimbldonskom turniru itd.), ili ona za koje se eksperti slažu da predstavljaju kulturnu vrednost.

Kao što je rečeno, pitanja u ovom testu se, pre svega, odnose na znanja koja se ne stiču kroz institucionalizovano obrazovanje. Međutim, to ne znači da se na testu ne mogu naći i neka pitanja koja se tiču stvari koje ste mogli naučiti i u školi, posebno ako ispunjavaju kriterijum kulturne vrednosti.

Imajući u vidu raznolikost oblasti koje test pokriva možeš se zapitati kako sve to naučiti? S druge strane, čini se da onome ko sve to zna, fakultet nije ni potreban. Sva sreća pa to nije tako. Postoji nekoliko važnih stvari koje treba da znate kada odgovarate na ovaj test.

1. Ne morate da znate sve činjenice o svim navedenim oblastima

Pitanja koja se nalaze u testovima opšte informisanosti tiču se samo *najistaknutijih* činjenica iz oblasti na koje se odnose. To nisu *samo* suštinska znanja, ali ne smeju biti ni efemerna¹. Navešćemo primer jednog pitanja koji ovo može ilustrovati:

Bogorodičina crkva iz naziva čuvenog romana Viktora Igoa zove se još i:

a. Sikstina

b. Notr Dam

---

¹ Ukoliko ne znate značenje reči „efemerno“ potražite negde (internet, knjige, pitajte nekoga ko zna...). Pitanja iz vokabulara lako mogu biti na Testu opšte informisanosti, a traženje značenja reči je upravo oblik ponašanja koji ovim testom želimo da izmerimo i koji je poželjan.

c. *Monmartr*

d. *Per Lašez*

Ovo pitanje se odnosi na čuvenu „Bogorodičinu crkvu“ u Parizu, poznatu i pod francuskim nazivom *Notr Dam* (*Notre Dame*). Sama građevina je jedan od bisera svetske arhitekture nastao u građen od XII do XIV veka. Građevina je i centar dešavanja čuvenog romana „*Zvonar Bogorodičine crkve*“, isto tako slavnog francuskog pisca Viktora Igoa (*Victor Hugo* 1802-1885). Mnogima od vas biće poznata iz istoimenog Diznijevog crtanog filma (1996) i pratećih slikovnica. Tačan odgovor na ovo pitanje je, dakle, pod „b“ – *Notr Dam*. Ono što biste eventualno morali saznati sami o ovoj crkvi je njen francuski naziv. Važno je napomenuti da se ovo pitanje našlo na testu opšte informisanosti 2019. kada je požar katastrofalnih razmera u potpunosti uništio krov *Bogorodičine crkve*, te ste o ovoj crkvi mogli da saznate i preko medija.

Pogledajmo sada ponuđene pogrešne odgovore. Prvi je „*Sikstina*“ i odnosi se na *Sikstinsku kapelu* (*Cappella Sistina*) koja je isto tako čuvena građevina sakralnog² tipa, ali se nalazi u Vatikanu. Poznata je i po tome što je njen svod oslikao čuveni *Mikelandelo* (ne misli se na *nindža kornjaču*). Dakle, ne radi se o nekoj nepoznatoj i beznačajnoj građevini. Pod „c“ je *Monmartr* (*Monmartre*), što je čuveni boemski kvart Pariza koji je krajem XIX i početkom XX veka bio stecište brojnih čuvenih umetnika (kao što su *Modiljani*, *Mone*, *Dega*, *Pikaso*, *Renoar*...) Na kraju, pod „d“ je *Per Lašez* (*Père-Lachaise*) najveće groblje u Parizu i jedno od najpoznatijih u svetu. Čuveno je po tome što su na njemu sahranjene brojne slavne ličnosti (*Marija Kalas*, *Frederik Šopen*, *Džim Morison*, *Đoakino Rosini*, *Oskar Vajld*, *Onore de Balzak*, *Žan Fransoa Šampolion*...). Ni ovde se ne radi o „tamo nekom“ groblju.

2. Testovi opšte informisanosti ne zahtevaju detaljna znanja

Pitanja na ovim testovima sadrže to što i samo ime kaže – opšta znanja, ona najistaknutija. Šta više, pitanja u testovima opšte informisanosti ne smeju zahtevati neka usko stručna i specifična znanja. Vratimo se na primer sa crkvom *Notr Dam*. U njemu je traženo samo da znate naziv crkve, a ne recimo, od kada do kada je građena, ko je bio „investitor“ i slično.

3. Da bi dobro uradio Test opšte informisanosti, ne treba temeljno da izučavaš oblasti na koju se odnose

---

² Potražite i ovaj termin.

Testovi opšte informisanosti mere nešto što ste „pokupili usput“, a što ima kulturnu vrednost. To su znanja i informacije koje prikupljate tokom čitavog života. Često nas kandidati pitaju kako mogu da se sprema za ovaj test, da li mogu da ga „navežbaju“ gledajući kvizove, rešavajući ukrštene reči, listajući enciklopedije... Odgovor na ovo pitanje bi bilo isto kao na pitanje: „Da li mogu da navežbam IQ?“ Ukoliko si bio radoznao pa si sve to radio i inače, a ne samo par meseci pred prijemni ispit, verovatnije je da ćeš imati viši skor na ovom testu. U okviru ovog informatora ćemo ti dati primere pitanja testa opšte informisanosti, ali ne u cilju da ga bolje „navežbaš“ jer je to nemoguće s obzirom na to šta ovaj test meri, već zbog toga da znaš šta te očekuje.

Zašto je opšta informisanost važna za upis na studije?

Postavlja se pitanje kome sve te opšte informacije trebaju i kakve to ima veze sa studijama psihologije. Odgovor na ovo pitanje je sledeći. Konkretno informacije koje se pitaju u testovima opšte informisanosti većini ljudi i nisu neophodne, a sa studijama psihologije i nemaju neke veze. Pa zašto vas to upšte pitamo?

Pitamo vas zato što poznavanje ovih činjenica povezano sa vašim kognitivnim funkcionisanjem, ali i sa nekim vašim karakteristikama ličnosti. Kada je u pitanju kognitivno funkcionisanje, opšta informisanost ukazuje na vašu sposobnost da samostalno tražite i zapamtite informacije iz različitih izvora, te da ih efikasno upotrebite u snalaženju u novim situacijama, razumevanju drugih ljudi, događaja i slično. Kada je u pitanju ličnost, ukazuje na vašu otvorenost za nova iskustva, intelektualnu radoznalost i motivaciju za usvajanjem novih znanja. Složićete se da su to sposobnosti i osobine koje su korisne za uspešno studiranje i to ne samo psihologije. Za psihologiju i sve nauke koje se bave čovekom i njegovim ponašanjem ove sposobnosti su možda još i bitnije jer je čovek kompleksno biće i ne može se posmatrati nezavisno od svog okruženja.

Dakle, najčešći razlog za primenu testova opšte informisanosti nije da izmerimo konkretno znanje, već upravo da procenimo sposobnost sticanja znanja kroz formalne i neformalne kanale i to iskoristimo kao prediktor³ uspešnosti studiranja, akademskog uspeha ili uspeha u obavljanju neke delatnosti. Potkrepljenje značaja opšte informisanosti pružaju rezultati istraživanja koji ukazuju na to da je opšta informisanost umereno pozitivno povezana sa akademskih postignućem.

---

³ I ovaj.

Primeri pitanja u testovima opšte informisanosti

1	Koje od sledećih naučnih dostignuća je najnovije?	2	Neposredan povod za početak protesta tzv. "Žutih prsluka" krajem prošle godine u Francuskoj je:
a	otkriće neutrona	a	hapšenje opozicionog lidera
b	otkriće gravitacionih talasa	b	poskupljenje goriva
c	vakcina protiv poliomijelitisa	c	politika prema izbeglicama
d	kloniranje ovce Doli	d	ukidanje naknada nezaposlenima
3	Koja od sledećih rečenica je pravilno napisana?	4	Biopsija je:
a	Otmičari su zarobili mnogo taoca.	a	povreda izazvana biološkim oružjem
b	Kupio sam šah garnituru.	b	uzimanje uzorka tkiva radi analize
c	Pročitao sam tu skriptu.	c	nauka na granici psihologije i biologije
d	Ona ima tamnoplavu majicu.	d	celokupan živi svet na Zemlji
5	Izbacite uljeza:	6	Skrupulozna osoba je:
a	Java	a	skromna
b	Phyton	b	zlobna
c	SQL	c	svadljiva
d	Adobe	d	obzirna
7	Autor skulpture "Bacač diska" je:	8	Koje od navedenih bića ima krila?
a	Miron	a	Minotaur
b	Fidija	b	Golem
c	Roden	c	Heruvim
d	Lisip	d	Hidra
9	Sedište Organizacije ujedinjenih nacija nalazi se u:	10	Herbert fon Karajan bio je poznati:
a	Briselu	a	dirigent
b	Helsinki	b	violinista
c	Njujorku	c	pijanista
d	Ženevi	d	kompozitor

11	Karambol je:
a	atletska disciplina
b	otvaranje u šahu
c	štap za golf
d	vrsta bilijara

12	Koji od ovih gradova se nalazi najjužnije?
a	Istanbul
b	Madrid
c	Nju Delhi
d	Montevideo

13	Koji od navedenih gradova se naziva "Zlatnim gradom"?
a	Pariz
b	Kopenhagen
c	Prag
d	Dubai

14	Uvećanje štitne žlezde, gušavost, nastaje zbog nedostatka:
a	magnezijuma
b	kalcijuma
c	joda
d	fosfora

15	Kapitel je:
a	oružje na bazi poluge
b	vođa sportskog tima
c	završni ukrašeni deo stuba
d	predvorje bazilike

16	"Mala noćna muzika" delo je:
a	Franca Lista
b	Franca Šuberta
c	Volfganga Amadeusa Mocarta
d	Roberta Šumana

17	Džejms Votson i Frensis Krik su poznati po tome što su prvi otkrili:
a	strukturu DNK lanca
b	štetnost X-zraka
c	kripton i neon
d	funkciju neurona

18	Jedno delo Borislava Pekića ima naziv koji ga povezuje sa Argonautima. Koje?
a	Zlatno runo
b	Priče ispod zmajevih krila
c	Vreme čuda
d	Medeja

19	Magna Karta je:
a	prva poznata mapa sveta
b	srednjovekovni ustavni dokument
c	sezonska karta za utakmice
d	svečani jelovnik u restoranu

20	Koji od navedenih filmova <u>nije</u> režirao Kventin Tarantino?
a	Petparačke priče
b	Ubiti Bila
c	Đangova osveta
d	Čovek zvani hrabrost

21	U pozadini portreta Mona Lize nalaze se:
a	reka i planine
b	zamak i konjanik
c	krave i pastir
d	12 apostola

23	Karl Luis je bivši američki:
a	košarkaš
b	plivač
c	atletičar
d	bokser

25	Najavljeno je da će ove godine na festivalu EXIT nastupiti:
a	The Cars
b	The Cult
c	The Cranberries
d	The Cure

27	Glavnu ulogu u filmu "Zelena knjiga" ("Green Book") igra:
a	Kristijan Bejl
b	Bredli Kuper
c	Vigo Mortensen
d	Stelan Skarsgard

29	NIN-ova nagrada zvanično se dodeljuje za:
a	najbolju knjigu poezije
b	najbolji roman godine
c	najboljeg mladog pisca
d	najbolji novinarski članak

22	Magelan je krenuo na put oko sveta 20. septembra 1519. god. iz:
a	Španije
b	Portugalije
c	Francuske
d	Italije

24	Favela je:
a	manja vojna formacija
b	duga potkolenična kost
c	tropska zarazna bolest
d	siromašno gradsko naselje

26	Floskula je:
a	otrcana, isprazna fraza
b	tropska biljka mesnatog lišća
c	pljosnata flaša za žestoko piće
d	obrađena debela daska

28	Bogorodična crkva iz naziva čuvenog romana Viktora Igoa zove se još i:
a	Sikstina
b	Notr Dam
c	Monmartr
d	Per Lašez

30	Pesmu "Skyfall" iz istoimenog filma o tajnom agentu Džeјmsu Bondu peva:
a	Sem Smit
b	Adel
c	Kris Kornel
d	Ališa Kiz

31	Kodno ime za atomsku bombu bačenu na Hirošimu u II svetskom ratu bilo je...
a	Perl Harbor (Pearl Harbor)
b	Enola Gej (Enola Gay)
c	Car (Tzar)
d	Mališa (Little Boy)

33	Koji film je dobio najviše nagrada na ovogodišnjoj dodeli Oskara?
a	Tri bilborda izvan Ebinga, Misuri
b	Zovi me svojim imenom
c	Lady Bird
d	Oblik vode

35	U stihu iz narodne lirske pesme: „Ja bosiljak sejem, meni pelen niče“ korišćena je stilska figura...
a	metonimija
b	antiteza
c	hiperbola
d	epifora

37	Kako se zvao rimski legionar koji je po predanju ubio Isusa Hrista na krstu probvši ga kopljem?
a	Pilat
b	Aurelije
c	Longin
d	Maksimus

39	Akcijom bombardovanja Beograda 6.4.1941. komandovao je...
a	Aleksander Ler
b	Ervin Romel
c	Johan fon Šmolhauzen
d	Hajnrih Himler

32	Ispravan rastući redosled mera za količinu podataka je...
a	bajt, bit, kilobajt
b	bit, terabajt, gigabajt
c	kilobajt, megabajt, terabajt
d	gigabajt, megabajt, bajt

34	Ako je usavršio Bombu i doprineo stvaranju Kolosa da bi rešio Enigmu, on je...
a	Kralj Edip
b	Apolonije sa Rodosa
c	Alan Tjuring
d	Robert Openhajmer

36	Glagoljica je prvo slovensko pismo koje je nastalo po ugledu na...
a	latinsko pismo
b	germansko pismo
c	romansko pismo
d	grčko pismo

38	Spoj dve ili više reči povezanih po smislu i po gramatičkim funkcijama nazivamo...
a	sintaksa
b	sintagma
c	propozicija
d	složenica

40	Na osnovu kojih mernih jedinica možemo da odredimo koji od dva punjača će brže napuniti bateriju telefona?
a	A
b	V
c	Hz
d	dB

41	Crkva Sagrada familija, remek delo Antonia Gaudija, nalazi se u...
a	Barseloni
b	Madridu
c	Rimu
d	Granadi

42	Koliko je ratnih drugova u naslovu romana Eriha Marije Remarka?
a	dva
b	tri
c	pet
d	deset

43	Stiplčez (Steeplechase) je...
a	atletska disciplina
b	gimnastička disciplina
c	borilačka disciplina
d	skijaška disciplina

44	Organizacija ujedinjenih nacija je osnovana prestankom postojanja...
a	Saveta bezbednosti
b	Pakta stabilnosti
c	Lige naroda
d	Pokreta nesvrstanih

45	Izbaci uljeza.
a	indisponiran – zlovoljan
b	beskrupulozan – obziran
c	maliciozan – zlonameran
d	perfidan – prepreden

46	Film "Let iznad kukavičjeg gnezda" režirao je...
c	Majkl Čimino
b	Bernardo Bertolucci
c	Miloš Forman
d	Oliver Stoun

47	Kako se u matematici i logici naziva temeljna istina koja se ne dokazuje?
a	silogizam
b	teorija
c	aksiom
d	dogma

48	Koji kompozitor je autor simfonijske poeme "Vltava"?
a	Franc List
b	Bedžih Smetana
c	Bela Bartok
d	Rihard Vagner

49	Koji umetnik je tipičan predstavnik impresionizma?
a	Edgar Dega
b	Gustav Klimt
c	Edvard Munk
d	Salvador Dali

50	Jedan od znakova anemije su poremećene vrednosti...
a	bilirubina
b	eritrocita
c	holesterola
d	trombocita

51	Šta označava skraćenica muzičkog žanra RnB?
a	Rock & Break
b	Rhythm & Blues
c	Reggae & Bass
d	Rave & Beat

53	Koja od navedenih materija ima najvišu pH vrednost?
a	mleko
b	voda
c	soda bikarbona
d	sok od narandže

55	Dagerotipija je vrsta...
a	poremećaja ishrane
b	degeneracije šake
c	fotografije
d	pisaće mašine

57	Đavolja Varoš je smeštena na planini...
a	Rtanj
b	Mokra gora
c	Stara planina
d	Radan

59	Kakve su noći u romanu Dostojevskog?
a	bele
b	besane
c	kockarske
d	bogojavljenke

52	Evropska organizacija za nuklearna istraživanja je poznatija po akronimu...
a	CEFTA
b	EON
c	RENO
d	CERN

54	Staroegipatski bog Horus prikazuje se glavom...
a	sokola
b	krokodila
c	nilskog konja
d	šakala

56	The Rolling Stones su formirani pre...
a	26 godina
b	36 godina
c	46 godina
d	56 godina

58	Koja od navedenih zemalja <u>nije</u> kneževina?
a	Monako
b	Lihtenštajn
c	Andora
d	Danska

60	Sinonim za kakofoniju je...
a	disharmonija
b	distonija
c	fekalija
d	konsonanca

61	Šta od navedenog <i>nije</i> stil klasične arhitekture?
a	dorski
b	egejski
c	korintski
d	jonski

62	Flamanski jezik je jedan od zvaničnih jezika u...
a	Belgiji
b	Finskoj
c	Danskoj
d	Švajcarskoj

63	Najpoznatija junakinja švedske spisateljice Astrid Lindgren je...
a	Pepeljuga
b	Alisa u zemlji Čuda
c	Uspavana lepotica
d	Pipi Duga Čarapa

64	Ko je pobedio na predsedničkim izborima u Francuskoj 2017. godine?
a	Marin Le Pen
b	Fransoa Oland
c	Emanuel Makron
d	Nikolas Sarkozy

65	Podvučena reč u rečenici „On je <u>neprestano</u> pričao na času“ je...
a	prilog
b	predlog
c	pridev
d	predikat

66	Sa kojom od navedenih figura je dozvoljeno odigrati prvi potez u šahu?
a	kraljica
b	lovac
c	konj
d	top

67	Za kog od navedenih filozofa se vezuje izraz „Čovek je čoveku vuk“?
a	Tomas Hobs
b	Nikolo Makijaveli
c	Artur Šopenhauer
d	Fridrih Niče

68	Različite verzije operativnog sistema Android dobijaju imena po...
a	pticama
b	gradovima u SAD
c	slatkišima
d	grčkim bogovima

69	Koji od navedenih pisaca <i>nije</i> dobio Nobelovu nagradu za književnost:
a	Ernest Hemingvej
b	Alber Kami
c	Lav Nikolajevič Tolstoj
d	Tomas Man

70	Na teritoriji koje savremene države se nalazio antički grad Vavilon?
a	Irak
b	Egipat
c	Maroko
d	Sirija

71	Koji muzičar je dobitnik Nobelove nagrade za književnost 2016. godinu?
a	Nik Kejv
b	Leonard Koen
c	Bob Dilan
d	Čak Beri

72	Kako se zvao japanski car, vrhovni vođa Japana tokom 2. svetskog rata?
a	Mišima
b	Hirohito
c	Išiguro
d	Furumoto

73	Ako kuvar, praveći tortu, radi uštede, puter zameni margarinom, onda je margarin...
a	artefakt
b	supstrat
c	sinonim
d	surogat

74	Koje od navedenih muzičkih dela je komponovao Wolfgang Amadeus Mocart?
a	Za Elizu
b	Slepi miš
c	Mesečeva sonata
d	Turski marš

75	Haiku je:
a	borilačka veština
b	kulinarski specijalitet
c	veština lepog pisanja
d	vrsta poezije

76	Ukulele je:
a	muzički instrument
b	pleme u Polineziji
c	Jezero u Africi
d	tužna pesma

77	Četvrtina polovine je...
a	0,25%
b	8%
c	12,5%
d	16%

78	Starosedeooci Australije su...
a	Maori
b	Aboridžini
c	Pigmeji
d	Masai

79	„Čas anatomije“ je naslikao...
a	Leonardo da Vinči
b	Pikaso
c	Rubens
d	Rembrant

80	Šta je ostalo u Pandorinoj kutiji?
a	tuga
b	smrt
c	ljubav
d	nada

81	Stem ćelije se drugačije zovu i...
a	matične
b	cevaste
c	prokariotske
d	dendritske

82	Film „Skupljači perja“ režirao je...
a	Slobodan Šijan
b	Dušan Makavejev
c	Aleksandar Petrović
d	Dušan Kovačević

83	Test kojim se proverava da li mašina može da ispolji inteligentno ponašanje (veštačku inteligenciju) poznat je pod imenom...
a	Turingov test
b	Eliza test
c	Enigma test
d	Artint test

84	Kako se zove sporazum kojim je 1995. godine okončan rat na prostoru bivše Jugoslavije?
a	Berlinski sporazum
b	Dejtonski sporazum
c	Briselski sporazum
d	Vestfalski sporazum

85	Perunika je simbol vrhovnog boga...
a	slovenske mitologije
b	grčke mitologije
c	germanske mitologije
d	nordijske mitologije

86	Koja rečenica <u>nije</u> pravilno napisana?
a	Ispeći ću meso.
b	Podi sa mnom!
c	Vi bi mogli da dođete.
d	Predsedava dr Petrović.

87	Koji par glumac - filmski lik <u>nije</u> tačan?
a	Marlon Brando - Vito Korleone
b	Met Dejmon - Forest Gamp
c	Lijam Nison - Oskar Šindler
d	Al Paćino - Toni Montana

88	Specijalista za bolesti bubrega naziva se...
a	endokrinolog
b	nefrolog
c	hematolog
d	gastroenterolog

89	Agencija Ujedinjenih nacija za izbeglice je...
a	UNESCO
b	UNHCR
c	UNICEF
d	UNRAG

90	Koja tudica <u>nije</u> preuzeta iz francuskog jezika?
a	avans
b	vinjeta
c	manir
d	terakota

91	Za automatsku stabilizaciju položaja nekih uređaja često se koristi:
a	ekvilajzer
b	žiroskop
c	hronoskop
d	stator

92	Ukoliko na pitanje „Šta radiš?“, dajete odgovor „Odmaram“, izostavili ste:
a	ličnu povratnu zamenicu
b	prilog
c	veznik
d	predlog

93	Stevan Pletikosić je naš poznati:
a	šahista
b	golfer
c	strelac
d	vaterpolista

94	Šta je pravilno?
a	u stvari
b	obzirom na
c	doćićete
d	predhodni

95	U kom Šekspirovom delu je glavni lik crnoputi general?
a	Hamlet
b	Otelo
c	San letnje noći
d	Mnogo buke ni oko čega

96	Ko je igrao glavnu ulogu u domaćem filmu „Kad budem mrtav i beo“?
a	Sergej Trifunović
b	Ljubiša Samardžić
c	Danilo Bata Stojković
d	Dragan Nikolić

97	Mikelandelova Pijeta prikazuje:
a	papu Pija III
b	Persefonu i Hada
c	Bogorodicu i Hrista
d	nagu žensku figuru

98	Ko je komponovao himnu Evropske Unije?
a	Ludoviko Einaudi
b	Ektor Berlioz
c	Jan Tirsens
d	Ludvig van Betoven

99	Otkriće penicilina pripisuje se:
a	Robertu Kohu
b	Edvardu Dženeru
c	Aleksandru Flemingu
d	Luju Pasteru

100	Java je:
a	operativni sistem
b	programski jezik
c	grafički korisnički interfejs
d	internet pretraživač

Da li moram da znam odgovore na sva pitanja?

Testovi koji se rade na prijemnom služe da bi se napravio poredak među kandidatima na osnovu znanja iz psihologije i sposobnosti koje su poželjne za uspešno studiranje psihologije. Da bi to bilo moguće, poželjno je da se kandidati razlikuju po skorovima na ovim testovima.

Zamisli suviše težak test, na kome su pitanja toliko teška da nijedan kandidat ne bi umeo da dâ nijedan tačan odgovor. Na takvom testu svi kandidati bi imali jednak broj bodova (0) i komisija ne bi mogla na osnovu njega da odluči ko je bolji, a ko lošiji. Isti slučaj bi bio kada bi test bio suviše lak i svi kandidati znali sve odgovore na sva pitanja. Takvi testovi ne mogu da posluže za potrebe klasifikacije, a teško da mogu da posluže bilo čemu.

Prilikom konstrukcije testova za prijemni mi se nadamo da neće svi znati odgovore na sva pitanja. Takođe se nadamo da će svi znati odgovor bar na neko pitanje, a najbolje bi bilo da većina kandidata zna odgovor bar na pola pitanja. Za selekciju su najbolji testovi prosečne težine, kod kojih najveći broj kandidata tačno reši oko 50% pitanja, a broj onih koji su rešili manje ili više pitanja postepeno opada. Iz tog razloga se prilikom pravljenja testova za prijemni, komisija trudi da napravi testove koji neće biti ni suviše teški, ni suviše laki.

Dakle, ne treba da znaš odgovore na sva pitanja, već je dovoljno da uradiš test bolje od drugih. Zato nemoj da se nerviraš ili razočaraš ako ne odgovoriš tačno na sva pitanja. Vrlo su retki kandidati koji to postignu. U donjoj tabeli možeš videti koliki je bio prosečni minimalni i maksimalni broj tačnih odgovora u prethodnih 5 godina za Test znanja (od maksimalno mogućih 60) i Test opšte informisanosti (od maksimalno mogućih 30). Kako Test sposobnosti nema uvek isti broj zadataka, umesto broja tačnih odgovora dat je procenat uspešnosti.

	Minimalni broj tačnih odgovora		Maksimalni broj tačnih odgovora		Prosečno postignuće	
	budžet	samof.	budžet	samof.	budžet	samof.
Test znanja	41,00	34,00	60,00	60,00	54,05	49,12
Test sposobnosti	30,00	13,33	100,00	100,00	66,01	60,73
Test opšte informisanosti	11,00	8,00	30,00	26,00	19,28	16,70

U slučaju da si kod svog školskog psihologa radio neki test sposobnosti ili opšte informisanosti imaj na umu da se njihova namena načelno razlikuje u odnosu na

namenu koju takvi testovi imaju na prijemnom ispitu. Naime, testovi na prijemnom ispitu služe tome da bi se napravio poredak kandidata, te odabrali one za koje se na osnovu uspeha u školi i na prijemnom pretpostavlja da će biti uspešni studenti i profesionalni su svojoj oblasti. Poredak se vrši u odnosu na ostale kandidate, tj. dobićeš informaciju o tome kako ti stojiš u odnosu na ostale kandidate koji takođe žele da upišu psihologiju na istom fakultetu. Testovi koje si radio kod školskog psihologa su normativni testovi tj. sadrže norme na osnovu kojih možeš saznati kakav je tvoj rezultat u odnosu na normativnu grupu, npr. u odnosu na sve maturante srednjih škola u Srbiji. To može biti korisna informacija, jer ukoliko imaš npr. iznadprosečni skor u grupi svojih vršnjaka, verovatno je da ćeš imati i u grupi ostalih kandidata. Ipak, ne znači da će se tvoj rezultat na normativnom testu nužno „preslikati“ na rezultat na prijemnom, jer sve zavisi od toga kakvi su ostali kandidati. U svakom slučaju, ukoliko imaš prilike, savetujemo ti da se testiraš kod školskog psihologa.

Šta ako dođe do nekih problema, na primer...

Zaboravio sam identifikacioni dokument

Ako si kojim slučajem zaboravio ličnu kartu ili pasoš, biće ti dozvoljeno da polažeš prijemni ispit, ali dežurnom moraš izdiktirati broj telefona osobe koja može da donese dokument koji si zaboravio, ili eventualno da ga pošalje mejlom, Viberom ili na neki drugi način, ako nije u Novom Sadu. Ukoliko osoba koju si naveo ne stigne da donese ili pošalje dokument do kraja polaganja prijemnog ispita, dužan si da sa nekim od dežurnih sačekaš da dokument stigne. Krajnji rok do kada bi dokument trebalo da stigne je 12 časova (naravno, taj dan kad je prijemni). Ukoliko ne stigne do tada, tvoj prijemni će, nažalost, biti poništen.

Zato, najbolje je da o ovome posebno vodiš računa i poneseš sa sobom pasoš ili ličnu kartu.

Zakasnio sam

Ako se desi da iz bilo kog razloga zakasniš na prijemni, svejedno možeš ući u učionicu u koju si raspoređen i tiho, da ne ometaš ostale kandidate, javiti se dežurnom. On će ti dati potreban materijal za polaganje testa koji u tom trenutku rade i ostali kandidati i kratko uputstvo, a u prvoj pauzi će ti reći i sve ostalo što treba da znaš u vezi sa polaganjem. Rad na testu ćeš završiti kada i ostali kandidati – vreme za rad neće biti produženo.

Zato je najbolje da dođeš bar pola sata (8:30) pre početka prijemnog.

Ide mi se u toalet

Podsećamo te da odlazak u toalet obaviš pre početka prijemnog ispita. Ispit ne možeš napuštati i vraćati se kada počne rešavanje testova. U stvari, možeš pod određenim uslovima... Ukoliko moraš, najbolje je da sačekaš pauzu između testova i zamoliš dežurnog da te pusti. Ako baš ne možeš da izdržiš i moraš u toalet za vreme rada na testu, javi se dežurnom dizanjem ruke. Jednom kada prekineš rad na testu zbog odlaska u toalet, isti ne možeš nastaviti da radiš po povratku, ali biće ti priznati odgovori koje si dao do tada na tom testu. Preostale testove možeš normalno da radiš.

Zbog toga bi najbolje bilo da za osveženje poneseš samo flašicu vode. To bi čak bilo i poželjno pošto je doba godine kada se polaže prijemni obično vrlo vruće. Podsećamo još jednom da ne koristiš energetske napitke, kolu, čajevu, kafu i napitke koji sadrže diuretike⁴.

Kako se boduju testovi?

Komisija za sprovođenje prijemnog ispita unosi odgovore sa listi za odgovore u poseban softver za unos podataka. Odgovori svakog kandidata unose se dva puta kako bi se izbegle eventualne greške. Uneti odgovori se zatim skoruju automatski, pomoću računara, na osnovu ključa za ocenjivanje (ključ je spisak tačnih odgovora). Na taj način svi testovi će biti skorovani na identičan način i šanse za grešku prilikom skorovanja postaju minimalne.

Sva pitanja u okviru jednog testa nose jednak broj bodova, a ukupni bodovi za svaki test se onda ponderišu⁵ prema formuli, te se na kraju na prijemnom ispitu može dobiti maksimalno 60 poena. Od ovih 60 poena, maksimalno 30 se može dobiti na Testu znanja, a maksimalno po 15 se može dobiti na Testu sposobnosti i Testu opšte informisanosti. Pošto budući kandidati uvek postavljaju pitanje: „Koliko poena je minimum za upis?“, moramo napomenuti da to zavisi od toga kakav je uspeh i postignuće ostalih kandidata, te se ne mogu dati precizni podaci. Kao orijentir možemo navesti podatke od prošle godine. Poslednji kandidat koji je mogao da se upiše na budžet imao je ukupno 85,75 bodova (od čega 46,75 na prijemnom ispitu), a poslednji koji je mogao da se upiše na samofinansiranje je imao ukupno 83,20 bodova (od čega 44,00 na prijemnom ispitu). Kao što možeš videti razlika od skoro 40 mesta između samofinansirajućih studenata je svega 2,55 bodova.

---

⁴ | ovaj.

⁵ | ovaj.

Nakon što su testovi bodovani i postupak još jednom proveren, podaci se šalju studentskoj službi Filozofskog fakulteta koja ih spaja sa bodovima na osnovu uspeha u školi i formira rang listu koja se objavljuje u predviđenom roku.

Kada ću saznati rezultate prijemnog ispita?

Nekoliko dana nakon prijemnog ispita (najčešće u roku od dva-tri dana) na sajtu Fakulteta bude istaknuta preliminarna rang lista. Nadamo se da ćeš videti dobre vesti! Nakon preliminarne liste ubrzo izađe i konačna rang lista. Na njoj ćeš saznati da li si na budžetu ili ne, kao i datum kog treba da dođeš i da se upišeš na Fakultet. Pre dolaska na upis, pribavi sva neophodna dokumenta za upis, uključujući indeks i fotografiju. Ponovo te upućujemo na sajt Fakulteta kako bi video koja ti sve dokumenta trebaju.

Kada obaviš upis, časti sebe jednim dobrim izlaskom. I uživaj u najdužem i najbezbržnijem letu do sada. Vidimo se na prijemu bruća, najverovatnije 01.10.2020. O rasporedu predavanja ne brini, na prijemu ćeš dobiti sve neophodne informacije.

Da li mogu da pogledam testove i proverim kako sam ih uradio?

Da. Ubrzo nakon izlaska preliminarne rang liste, na sajtu Fakulteta biće objavljen termin za uvid u testove. Ovaj termin je obično nedelju dana posle prijemnog, od 9.00-12.00. U ovom terminu kandidati se mogu uveriti u ispravnost obrade podataka sa prijemnog ispita. U slučaju da se javi neka greška, biće korigovana u konačnoj rang listi.

Važno je napomenuti da će samo kandidati imati pristup svojim testovima, a ne i njihova pratnja, roditelji, prijatelji itd.

Na samofinansiranju sam, ima li šanse da upadnem na budžet?

Dan nakon termina za uvid objavljuje se konačna rang lista. U sledeća dva dana vrši se upis budžetskih studenata (obično od 9.00 do 13.00h). Ako se kandidat koji se kvalifikovao za upis u okviru kvote budžetskih studenata ne upiše do navedenog termina, smatraće se da je odustao od upisa pa će na njegovo mesto biti upisan naredni kandidat prema redosledu na konačnoj rang listi.

Drugog dana upisa od 14.00h vrši se pomeranje liste za budžetske studente ukoliko se ne upišu svi studenti koji su ostvarili pravo upisa na budžet. U zakazano vreme počinje prozivka. Prilikom ove prozivke moraš biti lično prisutan. Prozivaju se

kandidati po redosledu ostvarenih rezultata na prijemnom ispitu. Ukoliko se kandidat ne odazove (jer nije tu ili je zakasnio) proziva se i upisuje prvi sledeći koji se odazove. Naknadno javljanje nije moguće, pa kandidati treba da vode računa da se pojave tačno u zakazano vreme (neće se upisati na budžet, ali i dalje će moći da se upišu na samofinansiranje).

Treba napomenuti da samofinansirajući studenti mogu preći na budžet u 2. godini studija ukoliko ispune određene uslove.

Ispod crte sam, ima li šanse da ipak upišem fakultet?

Od prozivke za budžetska mesta, u naredna dva radna dana vrši se upis kandidata koji su ostvarili pravo upisa u okviru kvote samofinansirajućih studenata (9.00-13.00 časova). Ako se kandidat koji se kvalifikovao za upis u okviru kvote samofinansirajućih studenata ne upiše do navedenog termina, smatraće se da je odustao od upisa pa će na njegovo mesto biti upisan naredni kandidat prema redosledu na konačnoj rang listi, te se svi kandidati pomeraju za onoliko mesta, koliko njih je odustalo od upisa, te ima šanse da oni koji su bili tik ispod crte za upis, zaista upišu željeni studijski program. Skoro uvek se desi da se lista pomeri barem za jedno mesto, a desilo se da se jednom pomerila i za 5 mesta.

Kandidati koji se prilikom oglašavanja broja nepopunjenih mesta u okviru kvote za upis samofinansirajućih studenata i javne prozivke imena po redosledu na konačnoj rang listi (a to je drugog dana upisa samofinansirajućih studenata od 14.00 časova) ne odazovu i ne upišu, gube pravo na upis u okviru kvote samofinansirajućih studenata u prvom konkursnom roku. Prema tome, budite tačni!

Upis kandidata koji su se odazvali na prozivci obavlja se sutradan od 9.00 do 13.00 časova. Istog dana je i opšta prozivka. U pitanju je prozivka neupisanih kandidata za upis na preostala upražnjena mesta pojedinih studijskih programa. Pošto je interesovanje za psihologiju veliko, nikada ne ostanu nepopunjena mesta, ali postoji mogućnost da se kandidati koji su položili prijemni ispit (odnosno na prijemnom ispitu ostvarili minimum 14 bodova), a našli su se ispod crte za upis na psihologiju, ipak upišu na neki drugi studijski program. Prozivka će se vršiti prema redosledu kandidata na jedinstvenoj opštoj rang listi (neupisanih kandidata).

SREĆNO ☺

Rešenja za primere zadataka na Testovima sposobnosti:

Primer 1: zadatak 1 – 10, 11; zadatak 2 – 35, 34; zadatak 3 – 35, 34; zadatak 4 – 5, 7.

Primer 2: zadatak 1 – d; zadatak 2 – c.

Primer 3: zadatak 1 – b; zadatak 2 – d; zadatak 3 – b; zadatak 4 – a; zadatak 5 – .

Primer 4: zadatak 1 – B, zadatak 2 – A.

Rešenja za primere pitanja na Testovima opšte informisanosti

1 – b, 2 – b, 3 – d, 4 – b, 5 – d, 6 – d, 7 – a, 8 – c, 9 – c, 10 – a, 11 – d, 12 – d, 13 – c, 14 – c, 15 – c, 16 – c, 17 – a, 18 – a, 19 – b, 20 – d, 21 – a, 22 – a, 23 – c, 24 – d, 25 – d, 26 – a, 27 – c, 28 – b, 29 – b, 30 – b, 31 – d, 32 – c, 33 – d, 34 – c, 35 – b, 36 – d, 37 – c, 38 – b, 39 – a, 40 – a, 41 – a, 42 – b, 43 – a, 44 – c, 45 – b, 46 – c, 47 – c, 48 – b, 49 – a, 50 – b, 51 – b, 52 – d, 53 – c, 54 – a, 55 – c, 56 – d, 57 – d, 58 – d, 59 – a, 60 – a, 61 – b, 62 – a, 63 – d, 64 – c, 65 – a, 66 – c, 67 – a, 68 – c, 69 – c, 70 – a, 71 – c, 72 – b, 73 – d, 74 – d, 75 – d, 76 – a, 77 – c, 78 – b, 79 – d, 80 – d, 81 – a, 82 – c, 83 – a, 84 – b, 85 – a, 86 – c, 87 – b, 88 – b, 89 – b, 90 – d, 91 – b, 92 – a, 93 – c, 94 – a, 95 – b, 96 – d, 97 – c, 98 – d, 99 – c, 100 – b.

UNIVERZITET U NOVOM SADU
FILOZOFSKI FAKULTET NOVI SAD
21000 Novi Sad
Dr Zorana Đinđića 2
www.ff.uns.ac.rs

Štampa
Sajnos
Novi Sad

Tiraž
150

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад